REDAKCJA
i ADMINISTRACJA:

Kraków, Rynek Główny 36
Telefony redakcji: 556-63; 585-16; — Telefon administracji 587-60; — wewn. 23
Sekretariat redakcji - czynny w godzinach 10—12, 16—18
Administracja czynna w godz od 9—16, w soboty od 9—15

Cena 3 zł

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Rok 56 | Kraków, 17 grudnia 1947 r. | Nr. 343

Tow. premier Cyrankiewicz wygło[illegible]

OSTRY ATAK
NA MARSHALLA

NOWY JORK. — W kołach politycznych zwraca się uwagę na ostry atak wpływowego organu amerykańskich izolacjonistów, dziennika „Chicago Herald Tribune" na ministra Marshalla. Dziennik ten zarzuca Marshallowi, że usiłuje on wciągnąć Amerykę w chaos, jaki panuje w Europie. Autor artykułu nazywa wręcz Marshalla „człowiekiem, który dopuszcza się przestępstw wojennych" w swej polityce zagranicznej.

Otwarcie linii wysokiego napięcia
Katowice-Łódź

WARSZAWA (sap) 19 bm. w obecności min. przemysłu i handlu H. Minca odbędzie się w Łodzi uroczyste otwarcie linii wysokiego napięcia Łódź — Katowice. Linia wysokiego napięcia zostanie do r. 1949 doprowadzona aż do Warszawy.

Gorące owacje na cześć Tow. Premiera

Drugi dzień obrad Kongresu

Przemówienie tow. Cyrankiewicza
Wybór komisji
Sprawozdanie sekretarzy CKW
Dyskusja

(Telefonem od naszego wysłannika)

WROCŁAW (Wkt) — W drugim dniu obrady Kongresu PPS odbywały się w auli Politechniki Wrocławskiej. Obrady rozpoczęto odśpiewaniem „Czerwonego Sztandaru", po czym przewodniczący Kongresu tow. Szwalbe udzielił głosu tow. Cyrankiewiczowi.

Wchodzącego na trybunę sekretarza generalnego Polskiej Partii Socjalistycznej powitała burza oklasków, oraz długotrwałe okrzyki na jego cześć, tak, że przez dłuższą chwilę tow. Cyrankiewicz nie mógł rozpocząć swojego przemówienia.

[illegible] zebrani zgotowali mu żywiołową, długotrwałą owację powstając z miejsc i wznosząc okrzyki: „Niech żyje Polska Partia Socjalistyczna! Niech żyje towarzysz Cyrankiewicz!"

(Pełny tekst przemówienia tow. Cyrankiewicza podamy w najbliższym [illegible])

[illegible]

[illegible] Oskar [illegible] międzynarodowej sytuacji politycznej.

Z kolei wygłosił przemówienie tow. min. Rapacki, zajmując się w rzeczowym i doskonale skonstruowanym [illegible] zagadnieniami gospodarczymi.

Po przemówieniu tow. Rapackiego odbyła się uroczystość wręczenia delegatce socjalistów austriackich tow. Jochmanowej odznaki Związku b. Więźniów Politycznych.

Na tym przedpołudniową część obrad Kongresu zakończono.

Obrady po przerwie obiadowej rozpoczęły się sprawozdaniem organizacyjnym, wygłoszonym przez tow. Reszkę.

Następnie sprawozdanie wygłosił tow. Ćwik, który omówił działalność propagandową Polskiej Partii Socjalistycznej w odniesieniu do pozostałej części społeczeństwa.

Osiągnięcia na odcinku szkolenia omówił tow. Jabłoński.

Po sprawozdaniach sekretarzy CKW głos zabrał tow. Motyka, przew. Rady Naczelnej OM TUR-u. Tow. Motykę zebrani powitali długotrwałymi oklaskami i okrzykami na cześć OM TUR-u, po czym odśpiewano hymn OM TUR-owy. Tow. Motyka wygłosił przemówienie, w [illegible] stwierdził nierozerwalność [illegible] i ZNMS z Polską Partią Socjalistyczną. Przemówienie tow. Motyki było przerywane burzliwymi oklaskami. Po zakończeniu przemówienia zebrani ponownie wznosili okrzyki na cześć OM TUR-u.

[illegible]

W dalszym ciągu obrad popołudniowych Kongresu głos zabrał tow. Piotrowski, który zdał sprawozdanie Centr. Komisji Rewizyjnej. O działalności sądu partyjnego omówił tow. Górecki.

Po tych sprawozdaniach przystąpiono do ustalenia składów komisji wnioskowej, programowej, mandatowej i statutowej. Zebrani przyjęli zaproponowane listy, po czym przewodniczący Kongresu tow. Szwalbe otworzył dyskusję. Jako pierwszy zabrał głos w dyskusji tow. dr. Drobner. Następnie przemawiali tow. tow. Osóbka-Morawski, Hochfeld, Kluszyńska, Świątkowski.

Ze względu na wielką ilość zapisanych dyskutantów (62), dyskusja została wznowiona o godz. 22. W chwili oddawania numeru do druku obrady jeszcze trwają.

Akcja odwetu Haganah

Regularne bitwy w Palestynie

Anglicy wycofują się

JEROZOLIMA — Silny oddział Haganah zaatakował miasteczko arabskie Tel Aris na południe od Tel Avivu. Wysadzono w powietrze szereg mieszkań i ostrzeliwano gęsto mieszkańców. Jest wielu zabitych i rannych.

Walki trwały przez cały dzień. Spośród atakujących jeden został zabity czterech rannych.

Według oświadczenia Haganah akcja ta była odwetem za napad dokonany przez ludność Tel Aris na kolonię żydowską Holon położoną w pobliżu.

JEROZOLIMA. — Partyzanci arabscy zaatakowali dwukrotnie na drodze z Tel-Avivu konwój żydowskich samochodów ciężarowych. 12 policjantów żydowskich zostało zabitych a 10 robotników [illegible] mochody uległy zniszczeniu.

Donoszą o podobnych napadach z innych rejonów Palestyny.

JEROZOLIMA. — Policja brytyjska i arabska rozpoczęły w dniu wczorajszym ewakuację Tel-Avivu, gdzie władzę porządkową przejmuje Haganah.

Wyjazd misji francuskiej z Moskwy

MOSKWA — Wczoraj wieczorem wyjechał z Moskwy szef francuskiej misji repatriacyjnej ZSRR płk. Marquier wraz z małżonką i dwoma pozostałymi członkami misji.

Płk. Marquier, który przed kilku dniami złożył sensacyjne oświadczenie, obarczając rząd francuski odpowiedzialnością za pogorszenie się stosunków francusko-radzieckich, był jednym z najczynniejszych bojowników ruchu oporu we Francji.

Dwulicowe stanowisko USA

Broń amerykańska dla Arabów

Protesty Żydów

NOWY JORK. (SAP) [illegible] Na zebraniu organizacji sjonistycznej stanu Milwaukee poseł Emanuel Caller z [illegible]tii demokratycznej oświadczył, [illegible] Arabowie są obecnie w posiadaniu [illegible] broni amerykańskiej łącznej wartości 40 milionów dolarów.

Caller zażądał natychmiastowego przerwania amerykańskich dostaw broni dla Arabów.

NEW JERSEY. — 1.300 delegatów Żydów amerykańskich, obradujących na konferencji w New Jersey, postanowiło przeznaczyć na odbudowę Palestyny i na pomoc dla uchodźców żydowskich sumę 250 milionów dolarów.

Gubernator Newego Jorku, Lejman przedstawił delegatom szczegóły czteroletniego planu imigracji żydowskiej do Palestyny. Początkiem realizacji planu tego ma być osiedlenie 75 tys. uchodźców żydowskich w Palestynie.

Epilog masakry mołdawskiej

Hitlerowscy [illegible]dobójcy

ponieśli zasłużoną karę

MOSKWA. — W Homlu rozpoczął się proces 16 zbrodniarzy hitlerowskich z generałami von Kurowsky i Kolsdorfem na czele, którzy, ponoszą odpowiedzialność za zamordowanie 53 tysięcy osób spośród ludności cywilnej oraz 114 tysięcy jeńców radzieckich.

W Kiszynowie zapadł wyrok w procesie niemieckich i rumuńskich katów Moltawii.

B. komendant Kiszyniowa generał niemiecki von Dewitz-Krebs, były pułkownik armii rumuńskiej Mapinis oraz 6-ciu innych oskarżonych skazanych zostało na najwyższy w ZSRR wymiar kary 25 lat więzienia.

LONDYN. — Agencja Reutera donosi z Frankfurtu, że na 20 grudnia wyznaczono konferencję z udziałem anglosaskich dowódców w strefach okupowanych — generałów Clay'a [illegible]bertsona, oraz premierów krajów niemieckich w strefach angielskiej [illegible]

Rekonstrukcja rządu włoskiego

Spółka chadeków z rozłamowcami

De Gasperi znalazł „sojuszników"

RZYM. — Premier de Gasperi dokonał już rekonstrukcji rządu, w skład którego weszli przedstawiciele partii republikańskiej, oraz kilku prawicowych socjalistów Saragata.

Przywódcy obu stronnictw Paccia[illegible] i Saragat obejmą w nowym rządzie funkcję wicepremierów.

[illegible] konstruowany gabinet będzie miał większość w parlamencie. Może [illegible] liczyć na 320 głosów chrześcijańskich demokratów, grupy Saragata, [illegible]az republikanów przeciw 160 głosom socjalistów i komunistów.

De Gasperi nosi się z zamiarem przełożenia wyborów parlam[illegible]nych z marca na kwiecień przyszłego roku.

Nowe ogniwo w systemie przymierzy

Traktat bułgarsko-albański

SOFIA. — Delegacja albańska, z premierem Enver Hodżo na czele, przebywa obecnie w Sofii, gdzie podpisze traktat przyjaźni i wzajemnej pomocy z Bułgarią.

Przewodniczący parlamentu bułgarskiego Nelczew, oświadczył, że podpisanie układu bułgarsko-albańskiego będzie nowym ogniwem w systemie traktatów przyjaźni między kra[illegible]

Reforma walutowa w ZSRR

Zniesienie systemu kartkowego i obniżka cen

MOSKWA (PAP). W sobotę ogłoszono dekret rządu ZSRR i Komitetu Centralnego Wszechzwiązkowej Partii Komunistycznej podpisany przez premiera Stalina i sekretarza Komitetu Centralnego Żdanowa w sprawie reformy walutowej, obniżki cen i zniesienia systemu kartkowego w Związku Radzieckim.

Reforma ta, polega na wprowadzeniu nowej pełnowartościowej waluty, przy jednoczesnym wycofaniu dawnych banknotów i pieniędzy niepełnowartościowych. Reforma nie narusza w niczym zobowiązań ZSRR wobec państw obcych.

Reforma nie dotyczy płac robotników i pracowników umysłowych, stypendiów, i rent, oraz wszelkich dochodów, płynących z pracy.

Zarobki poprzednio wspomniane, będą wypłacane w nowej walucie według stawek dawniejszych. **Wkłady oszczędnościowe wymieniane będą w granicy do 3 tysięcy rubli — według zasady 1 nowy rubel za 1 stary rubel. Oszczędności w wysokości od 3 do 10 tysięcy rubli wymieniane będą w stosunku 2 nowe ruble za 3 stare.**

Depozyty powyżej 10 tysięcy rubli wymieniane będą w sposób następujący: pierwszych 10 tysięcy rubli zostaną wymienione w całości, a reszta w stosunku: za 2 dawne ruble — jeden nowy rubel.

Wymiana gotówki, która nie została złożona w banku lub w kasie oszczędności, odbywać się będzie w stosunku — **jeden nowy rubel za 10 starych rubli.**

Wyniku reformy walutowej wartość realna płac w związku radzieckim znacznie się powiększy gdyż ceny zostaną obniżone.

ZNIESIENIE KARTEK I OBNIŻKA CEN.

Dekret wprowadza równocześnie zniesienie kartek żywnościowych i kuponów na towary przemysłowe i wprowadza jednolity system cen detalicznych na terenie Związku Radzieckiego. Ceny artykułów żywnościowych pozostaną na poziomie dotychczasowych cen sztywnych, przy czym cena chleba zostanie zniżona o 12 proc., a cena kasz i krup o 10 proc. Ustalenie cen na poziomie cen sztywnych, oznacza obniżenie ich 2 i pół razy. Ceny produktów przemysłowych ustala się na poziomie przeszło 3 razy mniejszym, niż dotychczasowe ceny komercyjne.

„PRAWDA" O ZNACZENIU REFORMY WALUTOWEJ

MOSKWA. — Dziennik „Prawda" zamieszcza obszerny artykuł wstępny komentujący reformę walutową przeprowadzoną ostatnio przez rząd Zw. Radzieckiego.

„Prawda" pisze, że reforma walutowa umożliwi Zw. Radzieckiemu uniknięcie takiego chaosu finansowego jaki w podobnych okolicznościach stał się nieunikniony w państwach kapitalistycznych

„Reformy walutowe w państwach kapitalistycznych pociągają za sobą obniżenie poziomu życiowego klasy pracującej — pisze „Prawda".

Reforma walutowa w Zw. Radzieckim odbywa się w zupełnie innych niż w państwach kapitalistycznych warunkach.

Oczywiście, stwierdza „Prawda", konieczne były poświęcenia w celu wprowadzenia w życie reformy finansowej, ale w Zw. Radzieckim cenę tych poświęceń bierze na siebie samo państwo.

Straty jakie ludność Zw. Radzieckiego poniesie przy realizacji reformy walutowej będą minimalne i ujemne skutki reform będą krótkotrwałe, zaś korzyści materialne, jakie reforma przyniesie klasie pracującej, okażą się w przyszłości ogromne.

„Moje serce dobre dla was"

Mówi przedstawicielka socjalistów austriackich

(Telefonem od naszego specjalnego wysłannika)

Wrocław. — W związku z wręczeniem odznaki Związku Byłych Więźniów Politycznych towarzyszce Jochmanowej, należy podkreślić, że jest ona bodajże jedną z najstarszych więźniarek obozów koncentracyjnych, ponieważ przebywała w nich zgórą 8 lat, t. j. prawie od momentu dojścia do władzy Hitlera.

Sama uroczystość wręczenia odznaki podczas Kongresu PPS we Wrocławiu posiadała szczególny charakter ze względu na postać tow. Jochmanowej, która tak w przemówieniu z okazji wręczenia jej odznaki, zamanifestowała w swoich słowach i w swoim pełnym wzruszenia zachowaniu się, jej oddanie dla sprawy socjalizmu międzynarodowego.

Na przemówienie tow. Jochmanowej odpowiedziała tow. Kłuszyńska, po czym tow. Kuryłowicz wręczył jej odznakę Związku b. Więźniów Politycznych, a równocześnie tow Jochmanowej wręczono bukiet kwiatów.

Tow. Jochmanowa oświadczyła, że nie starczy jej sił, by wypowiedzieć wszystkie wzruszenia, jakie przepełniają jej serce. Następnie dodała, że choć proletariat austriacki sam mówi po niemiecku, to jednak w okresie 1939 roku, na wszystkie wieści o straszliwym znęcaniu się Niemców nad Polakami, ten sam proletariat austriacki, w tej samej niemieckiej mowie wyzywał los, że by ukarał niemieckich bandytów SS-mańskich i przyniósł im klęskę.

Wspominając swój okres pobytu w obozie koncentracyjnym tow. Jochmanowa powiedziała, że obserwując Polki podziwiała ich hart [illegible]

„Polki — idąc na śmierć nie miały łez w oczach, tak jak ja w tej chwili, ale szły na śmierć z dumnie podniesioną głową".

Słowa tow. Jochmanowej sala przywitała brawami, a tow. Kłuszyńska serdecznie ją uściskała.

Zenon Wiktorczyk.

Nowy traktor elektryczny

zbudował inżynier radziecki

MOSKWA — Na centralnej stacji mechanizacji uprawy bawełny w ZSRR zbudowano uniwersalny traktor elektryczny E. T. K. 8 pomysłu inżyniera Daniłczenko.

Nowy traktor przy 500-metrowej długości kabla, może wykonywać roboty rolne na przestrzeni od 7 do 14 hektarów. Pierwsze próby zastosowania nowego traktora dały doskonałe wyniki. Praca, wykonana przez traktor elektryczny, jest o wiele tańsza, niż wykonana przez zwykły traktor o silniku spalinowym. Wobec masowej elektryfikacji wsi w Uzbekistanie, traktor elektryczny odegra poważną rolę w uprawie bawełny.

Rewelacje dziennika „Krasnaja Zwiezda"

KILKUSETTYSIĘCZNA ARMIA NIEMIECKA

ćwiczy pod okiem oficerów brytyjskich

MOSKWA (PAP). — Dziennik „Krasnaja Zwiezda" publikuje sensacyjne szczegóły, dotyczące niemieckich formacyj wojskowych, utrzymywanych w strefie angielskiej jako t. zw. drużyny służbowe (Dienstgruppen). **„Krasnaja Zwiezda" podkreśla, że są to po prostu zachowane w niezmienionym stanie bataliony armii hitlerowskiej, pozostające i obecnie pod komendą swych byłych oficerów z okresu wojny. Do niedawna żołnierze i oficerowie ubrani byli w mundury armii hitlerowskiej wraz z dystynkcjami. Ze swych koszar formacje te wychodzą pod dźwięki orkiestry wojskowej, wymusztrowanym niemieckim krokiem, zwartymi kolumnami z oficerami na czele. Oddziały te przechodzą ćwiczenia polowe z kopaniem rowów strzeleckich, z rzucaniem granatów oraz strzelaniem ostrymi nabojami. Przy ćwiczeniach obecni są często oficerowie angielscy.**

Duch panujący w tych oddziałach charakteryzuje fakt, że w koszarach wiszą nadal portrety Goeringa, Keitla, Ribbentroppa i Raedera. W bibliotece znajdują się wydawnictwa faszystowskie, m. in. „Mein Kampf" Hitlera. Dla żołnierzy wygłaszane są referaty, atakujące państwa demokratyczne i obecne granice Niemiec.

Żołnierze „Dienstgruppen" otrzymują ponad dwa razy większe przydziały żywnościowe, niż robotnicy niemieccy. Dziennik podkreśla, że takich grup istnieje w strefie angielskiej ponad tysiąc, z czego wynika, że chodzi o kilkusettysięczną zamaskowaną armię niemiecką.

Rozbicie Niemiec planują Anglosasi

MOSKWA. (PAP) — Omawiając konferencję ministrów spraw zagranicznych, „Prawda" w komentarzu korespondenta TASS stwierdza, że od pierwszego dnia sesji londyńskiej było jasne, że delegacja amerykańska przy poparciu delegacji brytyjskiej i francuskiej z góry zadecydowała oderwanie stref zachodnich od Niemiec i że zamierza wykorzystać zagadnienie odszkodowań dla demagogicznych wystąpień.

Stało się to szczególnie widoczne po posiedzeniu w dniu 10 grudnia, gdy Marshall niespodzianie zażądał, by Związek Radziecki zrzekł się odszkodowań od Niemiec.

Zdaniem korespondenta agencji TASS, oświadczenie Marshalla ujawniło istotne intencje kierowników delegacji państw zachodnio - europejskich, zmierzających do rozbicia Niemiec i do zerwania rokowań w sprawie traktatu pokojowego. TASS stwierdza, iż ostatnie przemówienie Mołotowa w całej pełni zdemaskowało te plany.

Rząd Ludowy powstaje w Grecji

Oświadczenie przywódcy partii komunistycznej

BELGRAD. — Dzienniki belgradzkie opublikowały list otwarty generalnego sekretarza greckiej partii komunistycznej, Zachariadesa. Zachariades podaje do wiadomości, że utworzenie tymczasowego rządu na terytorium zajętym przez grecką armię ludową, jest już tylko kwestią kilk[illegible]

[illegible] Zachariad[illegible] [illegible]1928 w[illegible]

swym liście otwartym, że gdyby utworzono w Atenach rząd z udziałem partii EAM i bez współudziału obcych agentur i gdyby rząd ten przeprowadził wolne wybory, gen. Markos zgodziłby się na zawieszenie broni, zachowując jednakże kontrolę nad dotychczas opanowanymi terenami Grecji.

W telegraficznym

SKRÓCIE

NOWY JORK. — Jak wynika z ostatnich obliczeń, indeks cen niedawno opublikowany, wskazuje na wzrost cen o 42,3 proc. w porównaniu z czerwcem 1946 r.

BELGRAD. — Ogłoszono wyniki wyborów do lokalnych komitetów ludowych w Republice Słoweńskiej. Na kandydatów Frontu Ludowo - Wyzwoleńczego padło 91,7 proc. głosów.

NOWY JORK — Dyrekcja Chase National Bank w Nowym Jorku postanowiła otworzyć w najbliższym czasie swe oddziały we Frankfurcie i Stuttgarcie.

LONDYN. — Holenderskie związki zawodowe przedstawiły rządowi memoriał, w którym domagają się: utrzymania równowagi między cenami a płacami.

Związki postanowiły proklamować strajk generalny, jeżeli postulaty i nie [illegible] uwzględnione.

LONDYN. — Wczoraj zmarł znany przywódca brytyjskiej partii konserwatywnej lord Baldwin w 80 roku życia.

Z PRASY ZAGRANICZNEJ

Zwycięstwo planowania

STATESMAN AND NATION
The Week-end Review

analizuje szczegółowo twierdzenie i zarzuty propagandy pewnych kół zachodnich, które oskarżają ZSRR i kraje Europy Wschodniej o rozmyślne gospodarcze izolowanie się od reszty świata.

„Nie ma żadnego izolacjonistycznego systemu wymiany handlowej nie ma nic takiego, coby można było nazwać „planem Mołotowa". To co ma Wschodnia Europa, a czego nie ma Zachodnia, to plan w sensie pozytywnej koncepcji własnego regionalnego rozwoju tej części Kontynentu, rozwoju, polegającego na podnoszeniu poziomu życia i wyprodukowaniu środków, koniecznych do realizacji planu. Kraje te w odróżnieniu od paryskiej konferencji, nie polegają na przypuszczeniach, że wkrótce już popłynie strumień towarów. One stosują bardzo realistyczną politykę w rozwiązywaniu zazębiających się zagadnień płac i cen, produkcji przemysłowej i dostaw żywności. Prawie wszystkie z tych krajów ustabilizowały swoją walutę, nie wahając się przed użyciem drastycznych środków, mających na celu ustanowienie stałego stosunku cen i płac i uniknęły ukrytej inflacji. W celu zapewnienia większej wydajności w krajach tych w sposób śmiały zastosowano system premii i zróżniczkowanie racji żywnościowych. Zagadnienie dostaw zboża ze wsi, którego nie udało się rozwiązać we Francji i Włoszech, jest również problemem na wschodzie, ale wschodnio europejskie rządy dały mu radę przez zarządzenia przymusowe albo przez system wolnych cen i przydziały artykułów pierwszej potrzeby poprzez rolnicze spółdzielnie.

We Wschodniej Europie uniknięto dalej prawdziwego niebezpieczeństwa, jakie łączy się z polityką forsowanego uprzemysłowienia. Polega ono na spadku produkcji żywności wskutek przerzucenia wielkiej ilości rąk roboczych z rolnictwa do przemysłu. We Wschodniej Europie dostawy żywności są zapewnione i w większości tych krajów istnieje ciągle jeszcze znaczna nadwyżka robocza na wsi, która może być wchłonięta przez przemysł bez konieczności ograniczenia wytwórczości rolniczej. W tych warunkach nie należy obawiać się, by uprzemysłowienie okupiono wygłodzeniem mas. Oczywiście, że pomoc dolarowa mogła by przyspieszyć osiągnięcie tych planów, jednakże jej brak nie przeszkodzi w ich realizacji. Sądząc po międzywojennych doświadczeniach Europy, brak planowania na Zachodzie stanowi większe niebezpieczeństwo dla powodzenia polityki opartej o obce pożyczki, niż niebezpieczeństwo, jakie może spowodować brak obcego kapitału na Wschodzie, jeżeli chodzi o sukces [illegible] planowania tej czę[illegible]".

Truciznę w zapalniczkach

nosili przy sobie „wodzowie" Rzeszy

NORYMBERGA. (PAP) — W początkach przyszłego roku ma się rozpocząć w Norymberdze nowy wielki proces przeciwko wybitnym hitlerowcom. W czasie wstępnych badań, w prokuraturze amerykańskiej przesłuchano, m. in., przywódcę niemieckiej młodzieży hitlerowskiej — Aksmanna.

Aksmann zakomunikował, że w marcu 1945 r. wręczył żonie Goebbelsa ampułki z trucizną, przy pomocy której Goebbels popełnił samobójstwo wraz z rodziną. Według Aksmanna, wybitne hitlerowskie osobistości otrzymały takie ampułki na sześć miesięcy przed upadkiem Niemiec. Ampułki były ukryte w specjalnie robionych zapalniczkach.

Uwagi i spostrzeżenia z Kongresu

Oczy socjalistów zwrócone na Wrocław

(Telefonem od naszego specjalnego wysłannika)

Przemówienia przedstawicieli zagranicznych partyj socjalistycznych oraz przedstawicieli krajowych organizacyj politycznych wygłaszane w ub. niedzielę w pierwszym dniu Kongresu PPS we Wrocławiu daleko odbiegały od zdawkowego szablonu. Streszczenie przemówień podajemy poniżej.

Większość przemówień była jak gdyby równocześnie wyrażeniem własnych programów organizacyj zagranicznych i krajowych, reprezentowanych na Kongresie.

Mówcy nie tylko życzyli pomyślnych obrad Kongresowi, ale równocześnie przez naświetlanie szeregu zagadnień z ich stanowiska, informowali delegatów Kongresu Polskiej Partii Socjalistycznej o reprezentowanych przez nich liniach.

Cały szereg aktualnych zagadnień tak politycznych, jak i gospodarczych znalazło się w treści przemówień powitalnych i to nie tylko w formie napomknienia, ale szerzej omówionych, z podkreśleniem tych momentów, które dla danych organizacyj były najistotniejsze.

Mówcy reprezentujący zagraniczne organizacje socjalistyczne nawiązywali do programowych haseł Polskiej Partii Socjalistycznej o ich osiągnięciach na tych odcinkach.

Niektórzy z nich, jak na przykład delegat Partii Pracy, przedstawiał osiągnięcia swojej partii, natomiast jeżeli chodzi o linię polityczną Partii Pracy delegat brytyjski bardzo się ograniczał.

Wszyscy mówcy podkreślali konieczność międzynarodowej solidarności socjalistów.

W niektórych przemówieniach powitalnych można było dostrzec wysuwanie pewnych sugestii, których celem był jak gdyby zamiar wpłynięcia na kształtowanie się dalszych dróg międzynarodowego socjalizmu.

Również dały się zauważyć w przemówieniach akcenty podnoszące znaczenie Kongresu PPS, odbywającego się w ważnym okresie politycznym i mogącego swoimi decyzjami wpłynąć na pomyślny rozwój sytuacji międzynarodowej.

Tym dobitniej należy podkreślić w większości szczere wypowiedzi mówców odnośnie budowania socjalizmu na gruncie rewolucyjnym i konsekwentnego podążania po linii socjalizmu.

Były wprawdzie takie momenty w przemówieniach niektórych delegatów, które mogły budzić zastrzeżenia co do ich słuszności, jednak dlatego właśnie tym dokładniejszy obraz nurtów politycznych w organizacjach socjalistycznych zarysował się przed oczyma towarzyszy, zebranych na Kongresie. Zyskali oni przesłanki dla obiektywnej oceny sytuacji międzynarodowej i możliwości rozwoju ruchu socjalistycznego.

Spostrzeżenia powyższe pociągają za sobą pewne wnioski. Przede wszystkim przemówienia te, w tak poważny sposób sformułowane i tak obszerne dowodzą, jak wielka waga jest przykładana do Kongresu Polskiej Partii Socjalistycznej, zarówno przez zagranicę, jak i przez ugrupowania polityczne wewnątrz kraju.

Następnie przemówienia te dowodzą woli współpracy z PPS, co odnośnie zagranicznych organizacyj socjalistycznych z jednej strony, jest dowodem dynamiki polskiego socjalizmu i siły Polskiej Partii Socjalistycznej z drugiej zaś — odnośnie polskich organizacyj socjalistycznych — dowodem uznania słuszności drogi Polskiej Partii Socjalistycznej, jej znaczenia i siły jako jednego z przodujących motorów w odbudowie i przebudowie kraju oraz jej żywotności politycznej.

Jeżeli chodzi o aspekty, związane ze współpracą międzynarodową socjalistów, to treść przemówień powitalnych przedstawicieli zagranicznych organizacyj socjalistycznych, wypowiedzi, uwagi oraz ustosunkowanie się do Polskiej Partii Socjalistycznej, dowodzą, że teza zawarta w październikowych uchwałach CKW PPS — mobilizowania międzynarodowej lewicy socjalistycznej — znalazła pełne zrozumienie zagranicą, a liczna obecność przedstawicieli zagranicznych socjalistów na naszym Kongresie i ich oświadczenia wskazują, że realizacja tego hasła będzie ułatwiona i hasło zastanie podjęte przez całą lewicę socjalistyczną Europy.

Potwierdza to dojrzałość Polskiej Partii Socjalistycznej do odegrania roli przodującej w tej akcji mobilizowania lewicy socjalistycznej i w akcji, mającej na celu stworzenie międzynarodowej jedności klasy robotniczej.

Potwierdza to także fakt, że zebrani delegaci na Kongres z wielką uwagą wysłuchali przemówień delegatów, a ich reakcja na poszczególne fragmenty przemówień dowodzi wysokiego wyrobienia politycznego oraz nierozerwalnego związania z Partią.

Tow. Szwalbe w jednym ze swych artykułów przedkongresowych napisał, że Kongres Polskiej Partii Socjalistycznej we Wrocławiu jest manifestacją wobec całego świata, zarówno wobec przyjaciół jak też i wrogów i że będziemy ze wszystkich naszych sił popierali międzynarodowy proletariat w jego walce z przemocą kapitału. W walce tej socjalizm międzynarodowy ma do odegrania ogromną rolę. Walce tej służyć ma skonsolidowany front międzynarodowej lewicy socjalistycznej.

Wszystkie przedstawione tutaj spostrzeżenia z pierwszego dnia Kongresu we Wrocławiu dowodzą, że zarówno konsolidacja lewicy socjalistycznej, jak również i jej zadania zwalczania przemocy kapitału zostaną spełnione, ponieważ socjaliści manifestują swą wolę konsekwentnego trzymania się drogi, którą kroczy Polska Partia Socjalistyczna, walcząca o solidarność klasy robotniczej.

Z. Wiktorczyk.

Przemówienia delegatów zagranicznych

w dniu otwarcia Kongresu PPS

WROCŁAW — Jako pierwszy przedstawiciel partyj socjalistycznych Europy, których delegacje wzięły udział w uroczystym otwarciu Kongresu PPS, przemawiał delegat Czechosłowacji tow. Lausman.

Na wstępie swego przemówienia gość czeski przekazał uczestnikom Kongresu serdeczne pozdrowienia i życzenia owocnych wyników obrad od czechosłowackiej partii socjal - demokratów, podkreślając wspólną walkę obydwu bratnich narodów i wspólną ich pracę nad odbudową zniszczeń wojennych. „Uznajemy waszą politykę i waszą taktykę — powiedział z naciskiem Lausman — jako politykę, która prowadzi do wielkiego celu — do socjalizmu. **Życzymy, aby nowa Polska Demokratyczna wyleczyła się z ran, dziesiątych wskutek walki, aby osiągnęła szczęście i dobrobyt.**" Okrzykiem na cześć socjalistycznej Polski Ludowej zakończył swe przemówienie delegat Czechosłowacji.

Sala odpowiedziała długo niemilknącymi oklaskami, wznosząc okrzyki na cześć tow. Fierlingera.

Następnie głos zabrał w imieniu komitetu wykonawczego francuskiej partii socjalistycznej — Grumbach, podkreślając, że na Kongres PPS we Wrocławiu patrzy z zainteresowaniem cały świat. Francuzi i Polacy mogą myśleć o odbudowie swych krajów. Polska i Francja mają te same problemy i ten sam cel, którym jest zapewnienie na zawsze bezpieczeństwa i niepodległości.

W sprawie jedności partyj robotniczych stwierdza, że socjaliści francuscy odczuwają nostalgię za jednością partyj robotniczych, ale podziela zdanie, że jedność taka nie może być osiągnięta drogą mechaniczną i nie może być przez nikogo narzucona, ale musi być wysiłkiem wspólnego przemyślenia i wspólnej akcji.

W imieniu węgierskiej partii socjalistycznej powitał Kongres tow. **George Marossan.** Po przekazaniu pozdrowień od socjal - demokratów węgierskich mówca podkreślił, że po dyskusjach w Antwerpii robotnicy socjaliści całej Europy kierują z uwagą wzrok na Wrocław.

W imieniu austriackiej partii socjalistycznej zabrała głos tow. Jochmann Rosa, długoletnia więźniarka obozów hitlerowskich.

Przedstawiciel brytyjskiej Partii Pracy, **Denis Healey,** wyraża na wstępie przemówienia podziw brytyjskich socjalistów dla energii, entuzjazmu i poświęcenia, z jakimi Naród Polski buduje swoje socjalistyczne państwo. „Wierzymy — mówi Healey, zwracając się do sali — że partia Wasza, aczkolwiek metody jej bardzo różnią się od naszych metod, dąży do tego samego celu, gwarantuje każdemu człowiekowi najpełniejsze wyrażanie wolności ludzkiej."

Z kolei witają Kongres dalsi przedstawiciele partii socjalistycznych Europy: senator tow. Linstrem imieniem szwedzkiej, duńskiej i norweskiej partii socjalistycznej, tow. Jokey z holenderskiej partii pracy, tow. Virtanen, przedstawiciel socjalistów Finlandii, oraz tow. Georgiu w imieniu pięciu partyj, zgrupowanych w EAM, jako też całej Grecji demokratycznej.

Przemówienie Przewodniczącego KCZZ

Po przerwie obiadowej, w imieniu całego ruchu zawodowego, zabrał głos przewodniczący KCZZ tow. Witaszewski. „Jest dzisiaj bezspornym faktem, że PPS wniosła poważny wkład w odbudowę zjednoczonego ruchu zawodowego" — stwierdza na wstępie mówca. Ofiarna praca członków PPS w związkach zawodowych może być przykładem dla wielu partyj socjalistycznych w Europie, jak należy stworzyć jednolity ruch zawodowy.

Rozbicie klasy robotniczej i lekceważenie związków zawodowych było zawsze w historii przyczyną słabości ruchu robotniczego. Z samej istoty związków zawodowych, jako powszechnej organizacji klasy robotniczej, wynika, że związki zawodowe są szkołą jedności robotniczej, szkołą wychowania nowego człowieka. Ruch zawodowy z wielką uwagą śledzić będzie pracę Waszego Kongresu — zakończył swe przemówienie przewodniczący KCZZ.

Z naszego stanowiska

Nawrót do starych błędów

(i) Francja zawarła z Rosją Radziecką układ o przymierzu i wzajemnej pomocy. Podpisany on został w Moskwie przez gen. de Gaulle'a w momencie, kiedy już było jasne, że Niemcy wojnę przegrają. Wówczas wydawało się, że zawarty układ francusko - radziecki jest wyrazem nie koniunkturalnej polityki nowej Francji, lecz istotną potrzebą, mierzoną według historycznej skali oraz wynikającą z prawidłowej oceny wypadków z lat wojennych.

Niewątpliwie był on wówczas wyrazem samodzielności politycznej Francji, stwarzał perspektywy dalszej rozbudowy stosunków francusko-radzieckich, co miałoby niezmiernie duże znaczenie dla rozwoju wypadków powojennych w Europie, dla utrwalenia pokoju i zabezpieczenia wszystkich krajów europejskich przed ewentualnością nowej agresji ze strony Niemiec.

Trzeba pamiętać, że od czasów układów locarneńskich, zawartych w 1924 r. Francja coraz bardziej zatracała swą samodzielność polityczną w stosunkach międzynarodowych. Związana już uprzednio sojuszem z Wielką Brytanią, zapatrzona w jej potęgę gospodarczą i ufna w ewentualną pomoc Stanów Zjednoczonych na wypadek konfliktu w Europie, zbudowała u siebie linię Maginot'a i czuła się bezpieczna za tymi murami z betonu i stali.

Wyrzeczenie się samodzielności w polityce zagranicznej ze strony Francji znakomicie ułatwiło Niemcom zrzucenie z siebie wszystkich ciężarów, które nakładał na nie traktat wersalski w dziedzinie gospodarczej i wojskowej. Anglicy nie zdradzali żadnych chęci do obrony postanowień traktatowych, a Stany Zjednoczone w ogóle tymi zagadnieniami się nie interesowały.

W tej sytuacji Niemcy odzyskali okręg Saary, znieśli demilitaryzację Nadrenii, a po tym rozbudowali swoją siłę militarną, budując flotę powietrzną i morską oraz wprowadzając obowiązkową służbę wojskową. Wszystko wbrew najwyraźniejszym postanowieniom traktatu wersalskiego.

Wybuch drugiej wojny światowej zastał Francję w sytuacji bardzo przykrej. Zbrojna była jedynie w... zaufanie do Wielkiej Brytanii i w nadzieję na pomoc amerykańską. Wielka Brytania jednak absolutnie nie była w stanie wykonać zobowiązań sojuszniczych w sposób, który zabezpieczyłby Francję, a pomoc Stanów Zjednoczonych miała zrealizować się dopiero po kilku latach.

Czym się to skończyło pamiętamy doskonale. Okupacją kraju przez Niemców, kolaboracyjny rząd marsz. Petain'a oraz utrata władzy nad posiadłościami dalekowschodnimi, a upadek autorytetu we wszystkich innych posiadłościach zamorskich.

Wydawało się więc, że sojusz z Rosją Radziecką inicjuje nową epokę w historii Francji, stwarza nową jej orientację w stosunkach międzynarodowych. Wydało się, że jest to polityka samodzielności i skutecznej obrony swych interesów, polityka dwu frontowego sojuszu, bo nikt przecież nie wymagał od Francji powojennej, aby zrywała swoje stosunki z państwami anglosaskimi. Wystarczało mieć własną linię polityczną i chęć dotrzymania dobrowolnie przyjętych zobowiązań.

Okazuje się jednak, że wypadki przedwojenne i sam przebieg wojny niczego Francji nie nauczyły. Nie wyciągnęła nawet końcowych wniosków z tego widocznego faktu, że Rosja Radziecka reprezentuje jedynie konsekwentną linię polityczną w stosunku do polityki Niemiec, która gwarantuje w swych skutkach również bezpieczeństwo granic francuskich. Rozbrojenie bowiem Niemiec osłabienie ich potencjału przemysłowego, skuteczne przeprowadzenie denazyfikacji oraz zrealizowanie postulatu demokratyzacji życia niemieckiego — program Rosji Radzieckiej w stosunku do Niemiec — oto warunki zabezpieczające skuteczne pokój w Europie.

Francja jednak nie wytrzymała marszu na wyznaczonej tak mocno jednak i prostej drodze. Dopóki w rządach IV Republiki byli reprezentowani komuniści, to aczkolwiek nie mieli w swej dyspozycji teki ministra spraw zagranicznych, posiadali jednak na tyle wpływu, że nie było widać rażących odchyleń rządu francuskiego w stosunku do linii wynikającej z układu o sojuszu francusko - radzieckim.

Wyrugowanie jednak ministrów — komunistów z rządu Ramadiera było hasłem do otwartego odwrotu. Wprawdzie jeszcze w toku konferencji międzynarodowych zaznaczyły się punkty styczne współpracy przedstawicieli Francji i Rosji Radzieckiej — zresztą możemy od czasu do czasu obserwować to jeszcze i obecnie — niemniej jednak coraz bardziej stawało się widoczne, że Francja stale oddala się od swej samodzielnie po wojnie zainicjowanej linii w polityce międzynarodowej, a wraca na utarty trakt przedwojenny podporządkowania się państwom anglosaskim, z wyraźną uległością wobec Stanów Zjednoczonych, które przejęły z rąk Wielkiej Brytanii pierwsze skrzypce polityki.

W ostatnich czasach w stanowisku Francji w stosunku do Rosji Radzieckiej zaznaczyły się akcenty wręcz wrogie, co wyraźnie zostało podkreślone w nocie rządu sowieckiego, protestującej kategorycznie przeciwko sposobowi postępowania władz francuskich wobec radzieckiej misji repatriacyjnej oraz obywateli radzieckich we Francji.

Rząd radziecki zastosował energiczne środki. Odwołał swą misję repatriacyjną z Francji oraz odmówił wiz wjazdowych dla delegacji francuskiej, która miała prowadzić w Moskwie układy w sprawie traktatu handlowego.

Francja wraca na drogę starych błędów za cenę obietnic pożyczek dolarowych, pod wpływem reakcyjnego kierownictwa politycznego.

Jesteśmy przekonani, że raz jeszcze zrozumie niewłaściwość swej polityki. Życzymy jej tylko, aby to nie nastąpiło jeszcze raz „zapóźno".

LITERATURA / SZTUKA / KULTURA

Maria Podolska

Sztuka od epoki jaskiniowej do surrealizmu

(Szkic popularny)

Przyzwyczailiśmy się chodzić po sztukę do muzeów, albo na wystawę, tak samo jak chodzimy do apteki po lekarstwo — zauważył trafnie pewien historyk sztuki — „ponieważ zaś na wystawie widzimy tylko obrazy i posągi, więc mimo woli te pojęcia się kojarzą...”

Czy sztukę jednak reprezentuje wyłącznie malarstwo i rzeźba, czy też do tej dziedziny możemy również zaliczyć architekturę, ceramikę, tkactwo, wyroby metalowe, meblarstwo itp. Nie miniemy się z prawdą określając, że sztuka jest to wszystko co człowiek wytwarza w celu wywarcia wrażenia piękna. Sztuka jest więc twórczym dziełem rąk człowieka. Moglibyśmy powiedzieć, że artyści — wynalazcy nowych idei i nowych form, będą wyłącznie tymi, którzy sztukę tworzą. Twierdzenie takie byłoby jednak tylko częściowo słuszne.

SŁOŃCA I KSIĘŻYCE W ŚWIECIE SZTUKI

Właściwie nie ma bezspornej oryginalności w świecie sztuki. Każda epoka korzysta ze spuścizny epok minionych, przetwarzając ją w swój charakterystyczny sposób. Jeśli chodzi o jednostki, często bywa tak, że geniusze, którzy ukazują się jak meteory w poszczególnych epokach — stają się natchnieniem i wzorem dla całej rzeszy naśladowców, sami jednak gubią się w mroku niepamięci. Nieliczne stosunkowo imiona przekazała nam historia.

Tak więc imienni czy bezimienni, indywidualni twórcy są motorem dla zdolnych, choć mniej indywidualnych artystów, którzy przetwarzają i rozwijają przewodnie idee mistrzów.

Dzięki ich usiłowaniom zbiorowym rodzą się t. zw. style, inaczej nazywane porządkami. Oni właśnie nadają specjalne piętno sztuce danej epoki.

Nie włączymy w tę kategorię artystów biernych, którzy nie są w stanie przetworzyć haseł sztuki tylko je spłycają i banalizują. Banał zaś — jest największym wrogiem [illegible].

Z MROKÓW DALEKIEJ PRZESZŁOŚCI

Nie ma sztuki oderwanej od życia. Jeśli rzucimy okiem wstecz, przekonamy się, że gdziekolwiek istniał człowiek — zawsze nieodstępnie towarzyszyła mu sztuka. Nie jako luksus, nie jako rozrywka, a jako nieprzezwyciężona potrzeba. Już człowiek z epoki przedhistorycznej zostawiał nam tyle śladów twórczości artystycznej. Świadczą o tym wykopaliska zadziwiające doskonałością formy, urny, dzbany i rozmaite ozdoby. Nawet człowiek jaskiniowy, nie umiejący jeszcze polerować kamienia, posiadał już swoiste poczucie piękna, utrwalając wizerunki otaczających go istot żywych na ścianach grot, które zamieszkiwał.

DARY ŚWIATA ANTYCZNEGO

Sztuka egipska, znana od VII tysiąclecia przed Chrystusem, stwarza rzeźbę i architekturę. Egipt — kojarzy się nam z obrazami piramid, posągów faraonów, nieśmiertelnego sfinksa i przedziwnych, pozbawionych perspektywy malowideł. Do dziś przetrwała również sława pysznych pałaców i świątyń Assyrii i Babilonu.

Motywy egipskie i wschodnio-azjatyckie w sposób genialny przetwarza świat grecki. Budowle greckie, ich [illegible] belkowanie, a nade wszystko kolumny stały się wiecznym i niedościgłym wzorem dla potomności. [illegible] Grecja dziś jeszcze przemawia nieśmiertelną sławą dzieł rzeźbiarskich Fidiasza, Praksytelesa, Lizypa i Myrona, i imionami malarzy Agatarchosa, Polignota, Apollodorosa, którzy pierwsi zaczęli stosować światłocień i perspektywę.

Imperializm rzymski nie miał [illegible] na tworzenie własnej sztuki. Zapożyczył się więc bez skrupułów [illegible] sąsiednich Etrusków i Greków, przyswajając sobie (zresztą w sposób b. rzeczowy i inteligentny) ideały sztuki podbitego świata helleńskiego. Charakterystycznymi zabytkami tej [illegible] wszystko wielkiej, choć księżycowej sztuki, są monumentalne gmachy publiczne, słynne Colosseum Panteon. Termy Karakalli i budowle sławiące czyny wojenne imperatorów — tzw. łuki triumfalne (Łuk Trajana) oraz liczne posągi sławówczesnej epoki. Z dzieł malarzy starożytnego Rzymu najgłośniejsze są malowidła pompejańskie, zachwycające współczesnych odbiorców [illegible]ki.

DUCH CZY CIAŁO

Pierwsi chrześcijanie wzorowali się wprawdzie na sztuce antycznej, ale pierwiastek tej twórczości był zasadniczo różny. Surowa ta epoka odrzuca wszelką cielesność, uwielbienie dla piękna ciała ludzkiego, cechujące Greków i Rzymian. Ubożuchna i skromna w porównaniu z minionymi okresami jest ta sztuka starochrześcijańska, wzruszająca prymitywnymi malowidłami na ścianach katakumb i w prostokątnych, cienistych bazylikach.

Natomiast wschodnim przepychem barw, bogatymi złoceniami i mozaiką w kopulastych budowlach świątyń [illegible] wspaniałych pałacach władców wyraża się uroczysta sztuka bizantyńska, której ośrodkami były Bizancjum i Rawenna.

We Francji zrodził się (XI — XIII [illegible].) surowy, poważny styl romański strzelisty gotyk (XIII — XIV w.)

Słoneczna Italia jest ojczyzną równie słonecznego stylu Odrodzenia inaczej zwanego Renesansem XV—XVI [illegible]). Wraz z odrodzeniem starożytnej filozofii, odżywa antyczny ideał piękna. Jako protest wobec ascetycznej ponurości średniowiecza — Odrodzenie całą swą sztuką sławi piękno ciała, radość życia i indywidualną osobowość. Epoka ta błyszczy [illegible] znakomitych malarzy: Giotta, Leonarda da Vinci, Rafaela, Tycjana, Giorgione i wielu innych, dziełami rzeźbiarzy Donatella, Chilbertiego, Verocchia. Niemcy szczycą się w tym czasie wszechstronną sztuką Duerera, Francja — Clouela.

NA SZCZYTACH

Wreszcie, prawie niespostrzeżenie [illegible]a arenę sztuki wkracza barok (XVI—XVII) Żywiołowy, dramatyczny [illegible] niepokojący i zmysłowy, by wydać [illegible] największego giganta w dziejach sztuki — Michała Anioła Buonarottiego — genialnego rzeźbiarza, również genialnego malarza i architekta zarazem. Dzieła jego: malowidła w Kaplicy Sykstyńskiej, grobowiec papieża Juliusza II, Lorenza i Giuliana de Medici, posągi: Mojżesza i Dawida, wreszcie Bazylika św. Piotra w Rzymie są nieśmiertelną spuścizną tego wspaniałego talentu.

W tym samym okresie zabłysły w Nid[illegible]landach imiona [illegible] Rembrandta, mistrza światłocienia, Halsa i Rubensa. W Hiszpanii wschodzi gwiazda Velasqueza i El Greca.

W sztuce tak jak i w innych dziedzinach, bywają wzloty i upadki. Tak też majestatyczny barok zaczyna po pewnym czasie degenerować się i więdnąć, przeistaczając się [illegible] kapryśny, ozdobny a wyrafinowany [illegible] styl rokoko. Rokoko [illegible] to pełne wdzięku i pikanterii obrazy francuskich malarzy' Bouchera, Watteau i Fragonarda, finezyjne rzeźby Houdona, urocze, lekkie w linii i bryle architektonicznej pałacyki, o równie uroczych wnętrzach ! — sprzęcacka. Na kontynent w tym czasie [illegible] przedostają się wieści o znakomitych osiągnięciach angielskich malarzy: Hoggartha, Reynoldsa i Gainsborougha, z Hiszpanii promieniuje sława przedziwnego talentu malarza satyryka Goyi.

PO BURZY

Rewolucja francuska zmiotła i przekreśliła ideały sztuki rokokowej.. Po burzy Europa szuka znów ukojenia [illegible] tematach dalekiego świata antycznego Klasycyzmów (zrodzony [illegible] Francji), zwany również stylem empire, nie odznacza się w tej epoce [illegible] inwestycją, ani polotem. Najbardziej charakterystycznymi wyrazicielami tego stylu byli w malarstwie Davin, w rzeźbie Canova.

Mało indywidualnie zaznaczył się również czułostkowy i patetyczny kunszt romantyzmu i niewolniczo [illegible] naturę — naturalizm.

NOWE DROGI

W tę nieco już stęchłą i starczą atmosferę, wkracza triumfalnie impresjonizm, odrzucając bezkompromisowo zdobycze dawniejszych epok ku oburzeniu konserwatywnych krytyków i odbiorców sztuki. Owi śmiali rewolucjoniści, z malarzami [illegible] Monetem, Manetem, Renoirem i Degasem na czele, nie licząc się zupełnie [illegible] z gustami publiczności, odrzucili kontur, formę, całą uwagę poświęcając wibracji koloru. Miejsce perspektywy liniowej - geometrycznej, zajmuje perspektywa stworzona barwą.

Inna grupa bojowników tzw. ekspresjoniści, głosi hasła, że sztuka nie może być odbiciem rzeczywist[illegible] wierną kopią natury, ale wewnętrznym wyrazem przeżycia artysty. Dzieła wybitnych ekspresjonistów Cezanne'a, Gauguina, Van Go[illegible] stały się wzorem dla całej plejady współczesnych artystów.

Nowych dróg i nowych ideałów sztuki oderwanej od rzeczywistości polegającej na kombinacji brył, płaszczyzn i linii poszukuią kubiś[illegible] pod wodzą słynnego Picassa i Bra[illegible].

Wytyczanie tych nowych dróg [illegible]st łatwe. Najmłodsi poszuki[illegible] [illegible]m nieznanych — surrealiści — mają ciężkie zadanie, by przekonać szerokie masy do swej abstrakcyi [illegible] pozornie nielogicznej sztuki, nie [illegible]jącej nic wspólnego z otaczającą nas rzeczywistością. Nie wiemy jeszcze jaki będzie koniec tego eksperymentu.

To jedno jest pewne, że sztuka [illegible] nie tylko podobieństwem do n[illegible]ry, ale również tym, co ją od natury różni. Dzieło sztuki nie polega bo[illegible] na drobiazgowym odtwarzaniu rzeczy spostrzegalnych, lecz w[illegible] łącznie na piętnie, które mu nadaje [illegible]nętrzna osobowość i przeżycie artysty.

Mgr. H. Jędruchowa

Rodzina w kulturze narodowej

(Artykuł nadesłany)

Od duchowych i materialnych wartości rodziny zależy ograniczona całość naszego społeczeństwa. Każde społeczeństwo, aby istnieć i rozwijać się, musi wytwarzać przeróżne ogniwa, które łączą poszczególne jednostki w pewną całość. Ogniwa te to zwyczaje i obyczaje oraz cały szereg urządzeń społecznych i politycznych. Społeczeństwo, które posiada za mało tych wspólnot, rozpada się przy silniejszym nacisku wrogich sił.

Im wyższa kultura, im lepiej jest rozwinięte społeczeństwo, tym usilniej dba o wytwarzanie i pielęgnowanie tych węzłów, tym doskonalszy jest jego ideał moralny, umysłowy i fizyczny. W życiu zbiorowym musimy przede wszystkim dbać o młode pokolenie. Aby utrzymać ciągłość naszego istnienia, winniśmy wpajać naszym dzieciom to, co sami myślimy, czujemy i w co wierzymy. Rolę tę ma spełniać w pierwszym rzędzie rodzina, która jest nie tylko najlepszą formą współżycia mężczyzny z kobietą i ich potomstwem, ale również instytucją społecznego wychowania.

Znaczenie domu rodzicielskiego w wychowaniu dziecka jest olbrzymie. Przebywa ono najdłużej pod opieką rodziców i dlatego wpływ ich na jego rozwój pozostaje bezsporny. Rodzina bowiem wytwarza specyficzne wychowawcze wpływy, które rozwijają osobowość dziecka i pielęgnują w nim to, co twórcze, a więc najbardziej wartościowe. Każdemu społeczeństwu potrzeba przede wszystkim jednostek twórczych, a wychowanie rodzinne zapewnia pełny rozwój jednostki.

Dzieci stwarzają najtrwalszy pomost między ludźmi, nie tylko w małżeństwie ale i w szerszym zakresie. Są one wyrazem pokrewień[illegible] całego narodu który jest jedną wielką rodziną. Dzieci naszego społeczeństwa są tym samym przedł[illegible] generacji, które po nich nastąpią. W ten sposób przenosi się z pokolenia [illegible] pokolenie spadek wielkich Polaków; którym zawdzięczamy całe życie kulturalne naszego narodu.

Tylko przez możliwie jak największą ilość zdrowych dzieci, które wydaje na świat każde pokolenie, utrzymują się wszystkie nasze dobra kulturalne i umysłowe. Próżne byłyby nasze trudy i cała praca teraźniejszości, próżne wszystkie twórcze czyny naszych wielkich ludzi [illegible]szłości, gdyby spadła ilość urodzin.

Ostatnia wojna mocno przerzedziła nasze szeregi. Obowiązkiem polskiej rodziny jest je jak najszybciej uzupełnić.

Autorytet rodziców w wychowaniu młodego pokolenia pozostaje niezmienny. Poprzez wieki rodzina jest łącznie ze szkołą współwychowawczynią dzieci. Skierowując oddziaływanie wychowawcze na wolę, zaszczepienia dzieciom zalety osobiste i społeczne, oddziaływując na pojęcia, kształci ogólny pogląd na świat, na człowieka, na jego cele i obowiązki oraz urabia kulturę ducha. Wprawiając dzieci do panowania nad swymi popędami, do podporządkowywania celów egoistycznych wyższym, stwarzając odpowiednie hamulce, czyni je szlachetniejszymi. Wpajając im ideały i wiedzę wytworzoną przez pokolenia wyrywa je bezpowrotnie z prymitywu.

Każde dziecko wymaga i potrzebuje od społeczeństwa pracy nad urobieniem charakteru i stałej kontrolnej opieki, rodzice więc [illegible] wicznie czuwać nad swymi dziećmi i zdawać sobie sprawę z tego, [illegible] dziecko jest największym skarbem narodowym. Docenia to całkowicie nasze państwo, które również troskliwą opieką otacza dzieci i młodzież.

Akcentując tak silnie rolę i znaczenie rodziny w kulturze narodowej, musimy uznać konieczność przygotowania do tych szczytnych obowiązków nie tylko przyszłych matek, ale i ojców. Od ich bowiem osobistych wartości zależeć będzie byt rodziny i jakość przyszłych pokol[illegible]

Książki dla dzieci

Nauczycielska Spółdzielnia Wydawnicza „Ognisko” posiada w swoim dorobku wydawniczym kilka pozycyj, które uzupełniają liczną literaturę dziecięcą, jaką znajdujemy na półkach księgarskich.

Zbliżający się okres Bożego Narodzenia i kłopotów z podarunkami dla najmłodszych, przynosi ze sobą wzrost popytu na lekturę dziecinną.

Omówione poniżej wydawnictwa zasługują w zupełności na przyswo[illegible] ich młodym czytelnikom, którzy więcej na pewno skorzystają, czytając specjalnie dla nich pisane książeczki, aniżeli — wprawdzie także specjalnie dla młodych czytelników wydawane — „Światy przygód” itp.

Bajeczka **Jana Dormana „O Wojtku Grajku”** opowiada o przygodach młodego pastuszka, który dzięki cudownym skrzypeczkom posiadł rękę królewnej. Bajeczka prosta, jak wszystkie podobne bajeczki, jednak dla dzieci interesująco napisana i dobrym językiem polskim. Liczne ilustracje znacznie urozmaicają książeczkę. Szkoda tylko, że barwy ilustracyj dość nieszczęśliwie rozłożone i dobrane.

Jedenaście bajek **Hessel - Zalewskiej p. t. „Czary w pokoju dzieci”**, to zbiór posiadający dużo uroku dla dzieci. W bajeczkach tych skrzynie rozmawiają z dziećmi, przekora siedzi na nosie, lalki zjadają śniadanie, bałwany śniegowe posiadają swoje własne zmartwienia, ponieważ obdarzone są tkliwymi sercami. Autorka odznacza się płynnością opowiadania i umiejętnością budzenia u małych czytelników zainteresowań. Nie orientują się one nawet, że równocześnie wpajane im są pewne zasady moralne. Dobre dwubarwne ilustracje uzupełniają całość.

Odmiennie od dwu poprzednich utworów, pisanych prozą, **„Baśń o szklanej górze” Jerzego Sikory** została napisana wierszem. Temat jest stary i wielokrotnie opracowywany przez licznych bajkopisarzy. Jednak [illegible] ciągle nowych pokoleń dzieci wiecznie ciekawy, aczkolwiek dzisiaj interesują się dzieci bardziej przygodami młodych podróżników i wynalazców, którzy w nagrodę swoich czynów otrzymują rękę znanej gwiazdy filmowej, aniżeli losami chłopców, wspinających się po szklanych górach i żeniących się z królewnami. Tym bardziej, że ostatnio słyszeli o zaślubinach księżniczki angielskiej, gdzie młody marynarz wcale nie musiał się wspinać po szklanych górach i nie był biednym pasterzem. Ale to nie była bajka, tylko prawda, która nie przeszkadza czytać łatwych bajeczek.

Tego samego autora jest aktualna obecnie ze względu na święta bajka p. t. **„W cichą noc grudniową”**. Tutaj spotykamy św. Mikołaja, aniołka, szopkę, kolędników i wreszcie chochoła, który zamiast chronić drzewa, wybrał się na spacer, na co raz do roku w noc wigilijną może sobie pozwolić.

Wigilijne czary nie stanowią szkodliwej pożywki dla wyobraźni dziecięcej, przeciwnie skierowują ją na drogę zainteresowań wierzeniami ludowymi i obrzędami wigilijnymi.

Ta baśń jest również ilustrowana i pisana wierszem. Dokładność nakazuje stwierdzić, że aczkolwiek najmłodszym czytelnikom to nie przeszkadza, to jednak już trochę starsze, a zwłaszcza obdarzone słuchem poetyckim dzieci potykają się przy czytaniu na rytmie wiersza, który pozostawia dość dużo do życzenia, a cezura znajduje się w dość niespodziewanych miejscach. Nie dyskwalifikuje to jednak wartości treściowej bajeczek.

Oprócz wyżej omówionych bajek Spółdzielnia Ognisko wydała dla dzieci i młodzieży Sikory „Księżycowe bajki”, Rosieńskie[illegible] „[illegible] mądry osioł”, oraz tego samego autora „Szara brać” i „Fatalna trzynastka”.

Każda z tych książeczek będzie cennym podarunkiem gwiazdkowym dla naszych [illegible] czytelników.

Proces zbrodniarzy oświęcimskich dobiega końca

Ci co nieznali litości — płaczą!

Ostatnie słowo oskarżonych Liebehenschla i Moeckla

KRAKÓW. — Poniedziałkową sesję NTN wypełniły przed południem dalsze mowy obrońców. Dr. Czerny broniąc oskarżonych: Musfelda, Kirschnera, Kocha, Seuferta, i Breitwiesera oraz dr Kruh obrońca oskarżonych Gehringa, Mullera, Jostena, Kolmera i Medefinda proszą o sprawiedliwy wyrok, **starając się zmniejszyć odpowiedzialność oskarżonych demoralizującym wpływem ideologii hitlerowskiej**

Po mowie dr Szczęsnej - Walasowej, która broni oskarżone kobiety Brandl, Orłowski, Danz - Laechert, mec. dr Ostrowski — obrońca Lorenza, Hoffmana, Schumachera i Jeschke podkreśla w mocnych słowach rolę adwokata polskiego w tym procesie. **Przeciwstawiając niemieckiemu światopoglądowi wspaniałomyślną polską sprawiedliwość obrońca wnosi o sprawiedliwy, niemniej surowy, wyrok dla oskarżonych.**

W toku przemówień obrońców na twarzach wielu oskarżonych maluje się silne wzruszenie. Osk. Liebehenschel i osk. Orłowski płaczą

[illegible]

Końcowym etapem przewodu sądowego jest ostatnie słowo oskarżonych.

Przewodniczący trybunału udziela głosu **osk. Liebehenschlowi**. Ten łamiącym się głosem podtrzymuje treść swoich poprzednich oświadczeń, twierdząc że nigdy nie był świadomy w czasie pracy w Berlinie zbrodniczych celów obozów koncentracyjnych. Ciężar odpowiedzialności za szereg rozkazów składa na Glucksa a odpowiedzialność [illegible] decydowanie o życiu i śmierci więźnia na samego Himmlera.

— Nie miałem wtedy takich wątpliwości — mówi oskarżony, które mam dzisiaj.

W dalszych słowach pełnych skruchy i rosnących łez oskarżony mówi, że odmeldował się po odwołaniu go z Oświęcimia ze służby w obozach koncentracyjnych i pracował w instytucji budowlanej w Italii. Tam dostał się do niewoli i nie ukrywał się ze swoją działalnością w obozie koncentracyjnym lecz dobrowolnie miał się zameldować u władz.

— Pohl, Glucks i Hoess nadużywali zawsze mej osoby. Ja muszę ponosić za nich odpowiedzialność. Ze względu na mój stopień służbowy i stanowisko, — mówi płaczliwym głosem Liebehenschel — mimo szczerych chęci zmiany doli więźniów na lepsze, wiem, że nie mogę ujść kary.

— Moją tragedią jest to, że zostałem ofiarą systemu, którego nie mogłem zmienić. Wierzę głęboko w polską sprawiedliwość.

SZCZERA SKRUCHA — CZY UPOKORZONA PYCHA

Gdy miałem łzy w oczach to nie z powodu smutku nad moim losem, tylko szczerze wzruszony wielkodusznością Polaków. Naród który ma takie zalety i takich synów będzie mógł stawić czoło wszystkim bu[illegible]

Podziękowaniem Trybunałowi [illegible] umożliwienie obrony i cierpliwość w wysłuchiwaniu oświadczeń oskarżonych kończy Liebehenschel swoje ostatnie słowo. Zajmując miejsce na ławie oskarżonych płacze i co chwilę wyciera oczy chusteczką. Trudno powiedzieć, czy to szczera skrucha, czy upokorzona duma Prusaka. Trudno zapomnieć słowa prokuratora: — „**Robota nazi to nie tylko krwiożercza, ale i perfidna robota, w której maskowanie przeszło granice przyzwoitości**".

MOEKL „PRZEŻYWA KONFLIKTY DUCHOWE"

Drugi z kolei zabiera głos osk. Moeckl. Zatrudnienie w obozie oświęcimskim motywuje rozkazem Pohla i podkreśla butnie, że stało się to wbrew jego woli. W dalszych słowach stara się oczyścić z poszczególnych zarzutów stwierdzając że odnośnie winy następują u niego konflikty sumienia.

— Wykonywałem pracę według sumienia i przepisu święcie przekonany, że wszystko jest słuszne — mówi oskarżony — po upływie procesu przechylam się do zdania, że tak jednak nie jest. Nie mogąc sam osądzić o ile moja działalność była zbrodnicza, ufam jednak w sprawiedliwość Trybunału.

Po tym oświadczeniu przewodniczący ogłosił przerwę do popołudnia.

•

Podczas rozprawy sobotniej i niedzielnej przemawiali poza prok. tow. Gackim również dwaj inni oskarżyciele, prokuratorzy: Pęchalski i Brandys, którzy zajęli się omówieniem winy poszczególnych oskarżonych.

Prok. Pęchalski podkreślił, że ustalenie stanu faktycznego winy oskarżonych jest proste i nieskomplikowane, ponieważ podstawą aktu oskarżenia stał się olbrzymi materiał dowodowy, zebrany przez Krakowską Komisję Badania Zbrodni Niemieckich, obejmujący prawie 70 [illegible]mów, 15 tysięcy kart. Co się tyczy przewodu sądowego, to należy stwierdzić wielki obiektywizm świadków, którzy ze spokojem i umiarem złożyli zeznania takie, jakich wymaga polski wymiar sprawiedliwości.

W dniu 14 bm. mimo niedzieli, proces był nadal kontynuowany. W dniu tym przemawiał prokurator NTN Kurowski. Po przemówieniu prok. Kurowskiego zabierali głos poszczególni obrońcy.

Oto galeria „nadludzi" — władców oświęcimskich młynów śmierci, oczekujących na wyrok Najwyższego Trybunału Narodowego w Krakowie. Pierwszy od lewej to komendant Liebehenschel. Nazywa on Oświęcim sanatorium. Drugi w tyle osk. Muhsfeldt, piekarz z zawodu, a potem szef krematoriów. Osk. Maria Mandel (trzecia) nie traci tupetu. Kamienna jej dusza nie zna żalu tak, jak nie znała litości w sprawowaniu rządów nad obozem kobiet.

Osk. Aumeierowi wydaje się niekiedy, że jest jeszcze „lagerfuhrerem". Nie pomoże potrząsanie głową ani ironiczne uśmiechy przy zeznaniach świadków. Zwierają się kleszcze oskarżenia nad głową chytrego kupczyka, który wygodną posadę kupował za śmierć milionów i milion śmierci.

Następny to osk. Karl Moeckl, rewizor ksiąg, szef administracji obozu śmierci. Na nic się zdadzą kalkulacje na świstku papieru. Bilansu krwi, tragedii i nędzy milionów więźniów nie zrównoważy jego marna, tchórzliwa postać.

Tępy, zimnokrwisty zbir osk. Maksymilian Grabner (7) ponuro rozmyśla nad swoją obroną. Pod tym samym czołem legły się niedawno projekty masowych mordów i wymyślnych tortur.

Cynicznym spokojem twarzy usiłuje on pokryć strach, który wyziera mu z oczu. Żadne kłamstwo, żaden wykręt nie wybieli krwawego szefa „Politische Abteilung"

PRZEGLĄD PRASY

Sprawę stawiamy jasno i wyraźnie

„Rzeczpospolita — Dziennik Gospodarczy" zwraca uwagę [illegible] przemówienia ministra Minca, wy[illegible] jego ostatniego pobytu na kopalni „Szombierki" pod Bytomiem.

Powiedział on wówczas:

„**Nie będziemy się dzielić z nikim** owocami swej pracy na Ziemiach **Odzyskanych i żądania tego rodzaju uważamy za śmieszne**".

Dziennik podkreśla, że to oświadczenie jest pierwszą odpowiedzią polską [illegible] ministra amerykańskiego Marshalla, z[illegible]szone na konferencji Wielkiej Czwórki w Londynie, a sugerujące [illegible] Polska owoce swej pracy na Ziemiach Odzyskanych przekazywała częściowo Europie Zachodniej, a w tej liczbie i „biednym Niemcom".

W zakończeniu artykułu czytamy:

„**Polska wróciła na swój prastary Zachód i nie ma siły, która by potrafiła ją s[illegible] wyprzeć. Polska osiedliła** [illegible]

[illegible]liarda dolarów. Kto nie docenia wkładu Polski w Ziemie Odzyskane, kto nie może pojąć, że nasz powrót nad Bałtyk, Odrę i Nysę Łużycką jest faktem nieodwracalnym, ten nie wyczuwa tendencji dobrego współżycia Polski z innymi narodami i ten nie może uchodzić za jej przyjaciela.

Stwierdzenie min. Minca oddaje w pełni stanowisko społeczeństwa polskiego wobec Ziem Odzyskanych [illegible] szcze[illegible]".

115 mil. zł z Zagłębia S.-Dąbrowskiego

złożono na odbudowę Warszawy

(x) W Katowicach odbyło się posiedzenie prezydium Wojewódzkiego Komitetu Odbudowy Warszawy, na którym złożono sprawozdanie z do[illegible] Zagłębie Śląsko-Dąbrowskie przekazało na odbudowę Warszawy kwotę [illegible]

[illegible] działalności przez Wojewódzki Komitet społeczeństwo śląsko-dąbrowskie ofiarowało na odbudowę Warszawy zgórą 185 milionów zł.

Na pierwszym miejscu pod względem ofiarności znajdują się mieszkańcy Cieszyna, którzy złożyli ofiary na kwotę stanowiącą 178 proc. przewidywanych z tej akcji wpływów [illegible] znajduje się pow. Koźle.

W ciągu listopada br. przekazano do Warszawy kwotę 30 milionów [illegible]

W walce, w pracy, w nauce OMTUR PRZODUJE POLSKIEJ MŁODZIEŻY.

Ulubienica publiczności polskiej, słowik Opery Śląskiej, Barbara Kostrzewska, śpiewać będzie na dziennikarskim „Podwieczorku przy mikrofonie", transmitowanym na fali ogólnopolskiej z „Cafe Clubu" w Katowicach, w niedzielę, 21 bm. o godz. 17.

Odkryto pod Inowrocławiem

największe w Europie złoża soli potasowych

INOWROCŁAW (al) Kilka tygodni temu prasę polską obiegła wiadomość o odkryciu w okolicach Inowrocławia, przy próbnych pracach wiertniczych złóż soli potasowych. Odkryciem zainteresowały się czynniki najwyższe w państwie, gdyż na terenach polskich, brak było zupełnie soli potasowych.

Dalsze, intensywnie prowadzone wiercenia, ustaliły ponad wszelką wątpliwość, że złoża soli potasowych pod Inowrocławiem należą do największych w Europie, jeśli nie na całym świecie. Wiercenia, które prowadzi się nadal, ustaliły, że mamy do czynienia ze złożem ciągnącym się na przestrzeni 60 km, przy około 3 km szerokości, zatem znacznie przekraczające istniejące w Europie — w Strassfurcie złoża langbeinitu i kainitu.

W miejscowości inowrocławskiej stwierdzono istnienie grubych pokładów sylwinitu, kainitu i langbeinitu (odmian soli potasowych).

Wiadomość, którą powyżej podajemy wywoła niewątpliwie wielkie wrażenie na całym świecie.

Potrzeby rzemiosła i średniego przemysłu

na Ziemiach Odzyskanych

(IM) W trzecim dniu konferencji Rady Naukowej dla Zagadnień Ziem Odzyskanych obradowała komisja osadnictwa miejskiego. Omawiano zagadnienie potrzeb rzemiosła i średniego przemysłu na Ziemiach Zachodnich (referaty prof. dra Rzoski z Poznania, W. Stopczyka z Katowic, mgra Kupca z Warszawy i mgra Kruczały z Krakowa) — oraz zagadnienie przemysłowego szkolnictwa zawodowego (referat inż. tow. Bergera z Katowic).

Referenci przedstawili projekty szeregu wniosków, dotyczących m. in. kwestii szkolenia uczniów dla warsztatów Ziem Odzyskanych na terenie województwa śląsko - dąbrowskiego oraz sprawy pogłębienia kwalifikacji zawodowych rzemieślników tych ziem przez szkolenie w sąsiednich warsztatach czeskich.

Mgr Kupiec omawiał zagadnienie spółdzielczości rzemieślniczej, wytwórczej i usługowej. Według danych z dnia 31. 7. br. [illegible] mało 24 takich spółdzielni, [illegible]szających 906 warsztatów, co stanowi 20 proc. ogółu spółdzielni tego typu w Polsce. Ich członkowie zakupują wspólnie surowiec, i organizują wspólny zbyt. Ten typ spółdzielni okazał [illegible] na Ziemiach Zachodnich — bardzo korzystny i ma za sobą duże osiągnięcia gospodarcze.

Odnośnie przemysłu średniego zwrócono uwagę na dającą się zaobserwować komasacje zakładów tego przemysłu, oraz omawiano sprawę jak włączyć w produkcję jawną istniejący kapitał, który obecnie jest nieczynny lub ukryty.

Jeżeli idzie o zagadnienia [illegible] rzemieślniczej, to na Ziemiach Odzyskanych daje się odczuć duży brak fachowców, a co za tym idzie, otwiera się konieczność — stworzenia sieci szkół zawodowych.

Pod hasłem walki z gruźlicą

Inauguracja dni gruźliczych w Krakowie

(IM) Ogólnopolskie dni przeciwgruźlicze zainaugurowano w Krakowie uroczystym otwarciem w dniu 13 bm. Centralnej Wojewódzkiej Przychodni Przeciwgruźliczej przy ul. Skawińskiej 8.

W otwarciu wzięli udział przedstawiciele władz z wicewojewodą Rubińskim, prezydentem miasta tow. H. Dobrowolskim, wiceprezydentem inż. Torem i naczelnikiem M. O. płk. Księżarczykiem [illegible] le, rektor U. J. dr Walter oraz przedstawiciele świata naukowo-lekarskiego Krakowa.

Uroczystość zagaił naczelnik Wydziału Samorządowego tow. Osiecki, który podkreślił, że poradnia ta, składająca się faktycznie z trzech [illegible] radni: centralnej, miejskiej i powiatowej jest dziełem krakowskiego Wojewódzkiego Związku Samorządowego, stworzonym dla dobra ludności województwa przy wydatnym poparciu ze strony Rządu i Zarządu Miasta Krakowa.

Do zebranych przemówił z kolei kierownik poradni doc. dr Stanisław Hornung, przedstawiając sposób jej zorganizowania i stojące przed nią cele. Następnie głos zabrał wojewoda Rubiński, który ze swej strony życzył jak najlepszych wyników pracy nowej placówce.

Poradnia przeciwgruźlicza przy ul. Skawińskiej urządzona jest w ten sposób, że zgłaszające się tam chorzy-dorośli i chorzy-dzieci nie stykają się ze sobą bezpośrednio. Przy często zdarzającej się gruźlicy zaraźliwej jest to postulat niezmiernie ważny. Dorośli i dzieci mają osobne wejścia, osobne poczekalnie i bada ni są w różnych godzinach.

Poradnia [illegible] Roentgena, z których dwa, a mianowicie aparat diagnostyczny w ambulatorium i aparat do zdjęć małoobrazkowych są już zmontowane i czynne. Trzeci aparat do zdjęć normalnych, zostanie wkrótce oddany do użytku.

Na wzmiankę zasługuje bardzo pomysłowo urządzona poczekalnia dla dzieci, na której ścianach wymalowany jest cały szereg interesujących i estetycznych obrazków przedstawiających zwierzęta i fragmenty ze znanych bajek, jak np. „Królewna Śnieżka". Wpływa to bezwątpienia dobrze na dzieci [illegible] kające swojej kolejki, których [illegible] w ten sposób odwrane zostają od rzekającej je wizyty u „strasznego pana doktora".

40-lecie PPS-u

w Cementowni Szczakowa

(S) Szczakowa obchodziła ostatnio wielkie uroczystości partyjne: czterdziestolecie istnienia Komitetu PPS na terenie cementowni w Szczakowej, uświetnione odsłonięciem sztandaru Komitetu PPS.

W uroczystym dniu zakłady nie były czynne. Od rana panował wśród załogi podniosły nastrój. Na uroczystość przybyli przedstawiciele partii, zjednoczeń, związków i delegacji miejscowych, przybyły również poczty sztandarowe z Krakowa, Trzebini i in. Pięknie udekorowaną emblematami salę, zapełniona została po brzegi.

Po zagajeniu przez przewodniczącego Komitetu PPS na Cementowni, [illegible] Aleksandra Knapika, powołano Prezydium, do którego weszli: tow. tow. Bromboszcz, poseł Kowalczyk, insp. Sokalski, Lorenz — MK PPS Kraków, Feluś, Adamczyk, Wasilowski, Kuhl, Wadowski, Forst, Żmuda, Trzaska, Starczyk, Pagon i Chmielewski. Przewodniczym wybrano tow. Stanisława Bromboszcza, przew. PK Chrzanów.

Z kolei przemówili poseł Kowalczyk, Sokolski, Bromboszcz Henryk, Adamczyk. Imieniem dyrekcji zakładów zabrał głos dyr. Kuhl, Wasilowski i dyr. dr. Walicki.

Jako przedstawiciel pracowników przemówił tow. Forst, najstarszy pracownik cementowni, który, nawiązując do historii komitetu, wymienił założycieli tow. tow. Kozuba, Melchera, Wiltosa i in.

Po przemówieniach odznaczono 42 jubilatów przy czym należy podkreślić, iż 13 z nich pracowało w Cementowni ponad 30 lat. Są to: Jan Tarabuła, Wojciech Gąsior, [illegible] ciech Kuciel, Paweł Smółka, Stanisław Jakubik, Wincenty Rudolf, Wojciech Urbański, Jan Ciołczyk, Paweł Dejewski, Stanisław Banasik, Jan Gawęda, Stanisław Luczak i Melchior Piątek.

Po wręczeniu dyplomów odbyło się odsłonięcie sztandaru Komitetu PPS Cementowni.

Sądowe echa katastrofy

na kopalni węgla w Brzeszczach

(S) W dniu 10 6. 46 roku nad [illegible] em, w kopalni węgla w Brzeszczach nastąpiła katastrofa wskutek wybuchu gazów.

W rezultacie zawalił się chodnik na przestrzeni kilku metrów, a 8 ludzi straciło życie oraz kilkunastu górników zostało rannych lub zaczadzonych.

Komisja kontrolna ustaliła, że kopalnia była zaniedbana podczas okupacji, jednak nowy zarząd przeprowadził wszystkie konieczne środki ostrożności, natomiast nie dość starannie potraktował swe obowiązki dozorca rewiru, Augustyn Wieliczka.

Augustyn Wieliczka został postawiony w stan oskarżenia, a Sąd Okręgowy skazał go na trzy lata więzienia ze zmniejszeniem kary do połowy amnestii.

Sąd Apelacyjny pod przewodnictwem w. - prezesa dr. Różańskiego w obecności wotantów sędziów, dr Piłarskiego i Kawęckiego, zmniejszył oskarżonemu karę do 8 lat więzienia, darowując mu ją w całości na mocy amnestii.

Kara

za ekwaacyjne sprawki

(S) Nadzorczynią sprzątaczek w biurach niemieckich przy Placu Inwalidów była Franciszka Bulka, któ[illegible] aby ugruntować swoją pracę i uzyskać lepsze warunki życiowe, zapisała się na VD.

Bulka nie poprzestała na tym, ale, chcąc być przykładową niemiecką pracownicą, prześladowała gorliwie wszystkie polskie sprzątaczki.

Sąd Okręgowy Karny W. VII skazał Bulkę na 2 i pół roku więzienia.

Uroczystości

55-lecia PPS w Klimkówce

W Klimkówce powiat Sanok Miejski Komitet PPS urządził uroczystą Akademię z okazji 55-lecia PPS. Akademię urządzono w sali Domu Ludowego, w którym zgromadziło się ponad 400 osób członków i sympatyków PPS. Sala udekorowana była flagami. Akademię otworzył [illegible] przewodniczący Gryzowski wspominając wielkich przywódców ruchu robotniczego walkę PPS o niepodległość od chwili jej powstania aż do czasów obecnych i wezwał zebranych do uczczenia pamięci poległych bohaterskich bojowników PPS przez powstanie i jednominutowe milczenie.

[illegible]

Referat wygłosił Penar Józef. Referent omówił historię ruchu robotniczego na ziemiach polskich i wkład Polskiej Partii Socjalistycznej jako wybitny udział w odbudowie Odrodzonej Rzeczypospolitej po drugiej wojnie światowej.

W części artystycznej młodzież szkolna odśpiewała trzy pieśni oraz wygłosiła trzy deklamacje. Uroczystość zakończyła orkiestra odegra[illegible] Hymnu Czerwony Sztandar.

Nowy sukces pracowitych rąk

Most Podgórski oddany do użytku

(K) W ub. niedzielę oddany został do użytku Most Podgórski na Wiśle jako trzeci ze zniszczonych mostów w Krakowie, odbudowanych przez Komitet Odbudowy Mostów.

W uroczystości otwarcia wziął udział wiceminister Komunikacji inż. Z. Balicki, dyr. Dep. Komunikacyjnego Gajkowicz, dyr. Dep. Min. Skarbu Iwanko, naczelnik wydziału mostowego Żyburtowicz, oraz przedstawiciele władz wojewódzkich, partyj politycznych, związków zawodowych, robotnicy zespołu, pracującego nad odbudową i liczne zebrane społeczeństwo Krakowa.

Po przekazaniu mostu prezydentowi miasta, posłowi tow. Dobrowolskiemu, min. inż. Balicki w krótkim przemówieniu podniósł zasługi robotników, pracujących przy odbudowie, których wysiłek pozwolił na dotrzymanie terminu. Następnie przy dźwiękach hymnu narodowego orkiestry tramwajarzy min. Balicki przeciął wstęgę, dokonując otwarcia mostu. Przedstawiciele władz dokonali przejazdu udekorowanym tramwajem przez nowootwarty most.

Most, konstrukcji żelaznej, ma 147 metrów długości. Na odbudowę zużyto 21 wagonów konstrukcji żelaznej, krakowskiej firmy „Zieleniewski". W konstrukcji tej znajduje się ponad 30 tysięcy nitów. Na chodniki zużyto 1 ton asfaltu, a ilość farby, zużytej do konserwacji powierzchni konstrukcji, wynosi około 3 tys. kilogramów.

Most ma ważne zadanie, ponieważ łączy śródmieście z południowo-wschodnimi dzielnicami miasta i [illegible]

Już za tydzień

wielki turniej szopkarzy

Zapowiedziany tradycyjny konkurs na najpiękniejsze szopki krakowskie obudził niezwykłe zainteresowanie wśród szerokich kół wykonawców szopek.

Dyrekcja Muzeum Hist. m. Krakowa ustaliła jako datę Konkursu poniedziałek 22 bm. W dniu tym wykonawcy szopek przedstawią swe prace sądowi konkursowemu na Rynku Gł., w miejscu gdzie stał pomnik Mickiewicza. Sąd konkursowy przyzna wiele cennych nagród w gotówce i w naturze.

Prezydent m. Krakowa przeznaczył już na nagrody kwotę zł. 25.000.— Dalsze nagrody i dary są zgłaszane codziennie w Dyrekcji Muzeum Hist. m. Krakowa, ul. św. Jana 12. Doroczny turniej szopkarzy zapowiada się w tym roku niezwykle okazale i stanie się niewątpliwie prawdziwym świętem najpiękniejszej tradycji starego Krakowa.

W trosce o biblioteki

szkolne

(IM) W dniach od 15-20 bm., obywają się w Krakowie staraniem Kuratorium OS. dwie konferencje dla opiekunów bibliotek szkolnych. Celem ich jest zaznajomienie nauczycieli - bibliotekarzy z zasadami organizacji i prowadzenia bibliotek szkolnych.

Konferencja pierwsza (15 i 16 bm.) dotyczy szkół średnich, druga (17-20 bm) szkół zawodowych.

Piłkarscy sędziowie

międzynarodowi

WARSZAWA. — Międzynarodowy Związek Piłki Nożnej zaaprobował następujących polskich sędziów piłkarskich jako międzynarodowych: *Rutkowskiego, Sznajdra, Bergiela, Kmicińskiego i Michalika.*

Najwięcej sędziów międzynarodowych ma Anglia — 8 i [illegible]

KOMUNIKATY

[illegible]

Zarząd Wojewódzki Z.U.W.Z. o N i D. zawiadamia wszystkich członków o nadzwyczajnym zebraniu, które odbędzie się dnia 18 grudnia br. o godz. 16 w sali O.K.Z.Z. Rynek Główny 34, w celu założenia spółdzielni. Obecność członków obowiązkowa.

Okręgowa Komisja Związków Zawodowych w Krakowie zawiadamia, że we wtorki i piątki każdego tygodnia od godz. 14 do 15 udziela się porad prawnych dla członków Związków Zawodowych w lokalu OKZZ Rynek Gł. 34 II p. pokój 16. Ref. Ekonom.

Liga Kobiet Dzielnica V. zawiadamia, że zebranie wyborcze odbędzie się 17. 12. o godz. 18, Karmelicka 31.

EMERYCI Z. U. S.

członkowie Zrzeszenia zapisani na węgiel od października zechcą zgłaszać się po odbiór asygnat na węgiel w biurze Zrzeszenia w godz. od 9 do 12.

Komisja Specjalna informuje świat pracy

o swej działalności

(S) W związku z dwuleciem działalności Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym, [illegible] Krakowie przeprowadziła wszystkich większych fabrykach szereg zebrań w miastach województwa krakowskiego, informując świat pracy o swej działalności i wynikach akcji zwalczania nadużyć.

Zebrania takie odbyły się m. in. w Państwowym Monopolu Spirytusowym, Fabryce wyrobów szan[illegible] wych w Skawinie, Trzebini, Miechowie [illegible]

Stacja Zasanie musi otrzymać poczekalnię

Przemyśl posiada dwie stacje dworzec główny i stację Zasanie. Stacja Zasanie zbudowana została podczas wojny na terenach należących do wojska. Po zakończeniu działań wojennych władze wojskowe zażądały od PKP albo płacenia czynszu, albo zlikwidowania stacji.

Idąc na rękę mieszkańcom Zasania PKP zdecydowało się pozostawić przystanek z tym jednak, że pociągi zatrzymywać się będą na torze głównym nie korzystając z terenów wojskowych. W tej chwili sytuacja przedstawia się w ten sposób, że kasa biletowa znajduje się w odległości pół kilometra od właściwego przystanku. Pasażerowie czekający na pociąg skazani są na czekanie na torach w czasie deszczu i zawiei bez żadnego, choćby prowizorycznego, schronienia. Należy przyjąć, że na stacji Zasanie wsiada 50 proc. pasażerów — w tym ogromna ilość robotników i dojeżdżających do Żurawicy.

Wybudowanie choćby najprymitywniejszego baraku rozwiązałoby jedno z bardziej palących zagadnień, a robotnikom pozwoliłoby dojeżdżać do pracy w suchej nie przemoczonej w czasie czekania odzie[illegible]

Stypendia z fundacji im. śp. prof. Józefa Feldmana

P. Maria Feldmanowa, matka zgasłego przedwcześnie śp. prof. Józefa Feldmana, która stworzyła w roku ubiegłym fundację stypendialną Jego imienia, przeznaczyła ponownie, — do czasu wejścia w życie fundacji — poważniejszą kwotę na jednorazowe stypendia dla studentów Wydziału Humanistycznego U. J. studiujących historię, które przez kuratorium fundacji zostały nadane 10 zdolnym a niezamożnym studentom historii.

W związku z tym Rektor U. J. składa publiczne podziękowanie szlachetnej fundatorce stypendium która wiążąc je z pamięcią zmarłego wielkiego przyjaciela młodzieży, spieszy jej w ten sposób z wydatną pomocą.

W PARTII PPS

Uwaga!

Pepesowcy z woj. krakowskiego

Zbiórka wszystkich wyjeżdżających na manifestację w związku z Kongresem do Wrocławia we wtorek dnia 16. XII o godz. 23.00 przed gmachem dworca głównego w Krakowie.

Członkowie Powiatowych Komitetów Chrzanów i Olkusz wsiadają do pociągu w Trzebini o godz. 1.30, członkowie Komitetów Pow. Biała i Żywiec w Katowicach o godz. 2.00 dnia 17. XII br.

Bliższych informacji w związku z wyjazdem udziela Oddział Pol.-Prop. Wojewódzkiego Komitetu PPS w Krakowie

W ROCZNICĘ UMOWY PPS i PPR

W dniu 6 grudnia 1947 r. odbyła się uroczysta zebranie pracowników fabryki wagonów w Sanoku, zorganizowane wspólnie przez PPS i PPR.

Zebraniu przewodniczył tow. Drwięga Jan, referowali tow. Kędzior z PPR i Haduch Władysław z PPS. W dyskusji przemawiał tow. Tarnawski z PPS. Po dyskusji odczytano wspólną rezolucję, która została przyjęta przez aklamację.

Zebranie zakończono odśpiewaniem Czerwonego Sztandaru.

Odgłosy OLIMPIJSKIE

WARSZAWA. — W dniu wczorajszym Polski Komitet Olimpijski zwrócił się do Polskiego Związku Hokeja w Lodzie o podanie kontraktów zagranicznych, od których zależy wyjazd hokeistów na Olimpiadę.

W zależności od pozytywnej odpowiedzi PZHL, płk. pil. Gęsior wyjedzie do Szwecji po sprzęt hokejowy.

* * *

WARSZAWA. — Jeszcze w miesiącu grudniu olimpijscy narciarze i ewentualnie hokeiści otrzymają od Polskiego Komitetu Olimpijskiego resztę sprzętu i ubrania. [illegible]

Warunki otrzymania

nowych kart żywnościowych

Ponieważ obecnie Miejski Wydział Aprowizacji wydaje karty żywnościowe centralnie dla wszystkich uprawnionych zakładów pracy, podaje się przeto do wiadomości, iż przy wydawaniu tych kart na miesiąc styczeń 1948 r. należy do wykazu pracowników, dołączyć wszystkie dowody na podstawie których można przyznać karty członkom rodziny danego pracownika.

Przypomina się, że tymi dowodami są: zaświadczenie o uczęszczaniu do szkoły (raz na półrocze) dla dzieci powyżej lat 16, następnie zaś zaświadczenie lekarza urzędowego o trwałej niezdolności do pracy dla dzieci, które ukończyły lat 16 a nie uczęszczają do szkół, dalej takie same zaświadczenie lekarskie dla męża jeśli pracować nie może (a żona jest pracująca) dla ojca względnie ojczyma oraz dziadka i teścia o ile nie przekroczył 60 lat życia, dla rodzeństwa (brat, siostra) do lat 16 włącznie, jeśli rodzice nie żyją, są nieobecni, lub trwale niezdolni do pracy i dla rodzeństwa niezdolnego do pracy bez względu na wiek.

Powyższe dowody z wyjątkiem zaświadczeń szkolnych, należy złożyć jednorazowo. Zaświadczenia lekarskie dla otrzymania kartki „M" (macierzyńskiej) dla kobiet ciężarnych od 5 miesiąca, nie będą zatrzymywane, lecz każdorazowo zwracane. Kartki „M" mogą otrzymywać późniejsze matki do końca pierwszego roku karmienia dziecka za przedłożeniem metryki urodzenia dziecka z urzędu Stanu Cywilnego.

Karty rodzinne mogą być pr[illegible]ne i dla sierot i dzieci opuszczonych do lat 16, przyjętych na wych[illegible]nie. Jako dowód należy przedłożyć uwierzytelniony odpis zaświadczenia sądowego o opiekuństwie lub [illegible] świadczenie właściwego Miejskiego Urzędu Obwodowego.

Warunkiem do otrzymania kart rodzinnych we wszystkich powyżej wymienionych wypadkach, musi być wspólne zamieszkanie i pozostawanie danej osoby na wyłącznym utrzymaniu pracującego.

Prawo do kart rodzinnych po[illegible]ją również i żony nieślubne o ile [illegible] pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym, nie krócej niż rok (zaświadczenie Miejskiego Urzędu Obwodowego) oraz dzieci nieślubne, uznane przez pracownika w sposób prawnie przewidziany, względnie [illegible] wet nieuznane lecz faktycznie wspólnie z pracownikiem zamieszkałe i przez pracownika utrzymywane (metryka z Urzędu Stanu Cywilnego).

Studenci szkół wyższych, zamieszkali przy rodzicach, otrzymują również karty rodzinne jeśli rodzice (ojciec lub matka) mają uprawnienia kartkowe.

Natomiast uczniowie liceów zawodowych pobierają karty żywnościo[illegible] (I kat.) indywidualnie bezpośred[illegible] w Miejskim Urzędzie Obwodo[illegible] a nie przez rodziców [illegible] wypadku obojętnie czy posiadają uprawnienia kartkowe) i nie zamieszkali w bursach lub internatach.

Kartki żywnościowe na styczeń

Miejski Wydział Aprowizacji zawiadamia, — iż wydawanie kart żywnościowych na miesiąc styczeń 1948 r. odbywać się będzie w okresie głównym od dnia 12 — 31 grudnia w kolejności podanej na tablicy ogłoszeń w bramie budynku, przy ulicy 1 Maja 6.

W okresie dodatkowym tj. od 1 — 10 stycznia 1948 roku będzie się wydawać karty wyłącznie tylko dla tych osób które nie ze swojej winy, nie mogły pobrać kart w okresie głównym.

Karty wydawać się będzie tylko na podstawie osobistego upoważnienia odnośnego zakładu pracy oraz aktualnej legitymacji służbowej podejmującego

Równocześnie od miesiąca stycznia 1948 r. wprowadza się osobną rejestrację na chleb, osobną zaś na pozostałe artykuły spożywcze.

W tym celu punkty rozdzielcze na artykuły spożywcze odcinać będą jak dotychczas odcinek rejestracyjny Nr I, a na chleb odcinek rejestracyjny chlebowy.

Również zezwala się punktom rozdzielczym na przyjmowanie rejestracji wyłącznie na chleb kart żywnościowych R. C. A. i Poczty kat. I i IR.

Termin rejestracji upływa bezwzględnie dnia 10-go każdego miesiąca na mies. bieżący.

Nie wyrzucać pustych butelek!

[illegible]

(S) Butelka jest niezbędnym opakowaniem przy produkcji i obrocie wielu płynnych artykułów powszechnego użytku, ale największe zastosowania znajduje przy wyrobie trunków, a głównym odbiorcą butelek jest Państwowy Monopol Spirytusowy.

Wprowadzenie do ponownego obrotu butelek po wyrobach monopolowych ma na celu odciążenie hut. Zebranie rozproszonych na terenie całego kraju, wycofanych z gospodarczego obiegu znacznych ilości różnych butelek monopolowych, zalegających bezużytecznie piwnice, strychy itp. przyczyni się do oszczędności na tym odcinku.

Nie należy więc lekceważyć takiego pozornego drobiazgu, jak kilka pustych butelek. Zarzućmy bezmyślnie zwyczaj tłuczenia ich i sprzedajmy je raczej w najbliższym punkcie detalicznej sprzedaży PMS. lub zgłaszającym się agentom firm, skupujących butelki, a postępując w ten sposób, przyczynimy się chociaż w małej mierze do złagodzenia trudności gospodarczych kraju

Walne doroczne zebranie TS Wisła

(CJ) W sali Groteska odbyło się doroczne walne zebranie TS Wisły. Po sprawozdaniu zarządu i dyskusji nad sprawozdaniem, odczytano sprawozdania poszczególnych sekcji: Żak (piłka nożna), prof. Korosadowicz (lekkoatletyka), dyr. Biliński (boks), Worytkiewicz (piłka ręczna i pływanie), Marcinkowski (narty) i Koliński (motocyklizm).

Sprawozdanie z działalności sekcji narciarskiej TS Wisły w Zakopanem, złożył akademicki mistrz świata mgr M. Woyna-Orlewicz.

Dr Orzelski odczytał uchwałę zarządu TS na mocy której, płk Wagnerowi nadano godność prezesa honorowego TS Wisły.

Następne sprawozdanie odczytał skarbnik, ob. Rekliński, ilustrując dotąd wykonane prace i przedstawił zakres pracy na przyszłość.

Prezesem został wybrany po raz jedenasty dyr. dr Orzelski, który godność tą piastuje od roku 1933. Jako wiceprezesi zostali wybrani: Dyras, inż. Britov, dyr Delekta i Paudyn. Na członków zarządu wybrano: Chlebowskiego, Czadowskiego, Dzierwę, Flaka, dr Koseka, Konopka, Kozłowskiego, Klińskiego, Kossobudzkiego, Nowosielskiego, Reklińskiego i Voigta .

W wolnych wnioskach uchwalono powołać Radę Opiekuńcza, w skład której wejdą przedstawiciele władz miejskich, wojskowych, partyj politycznych i [illegible]

Ulgi indywidualne w opłatach rejestracyjnych

dla przemysłu

Na podstawie rozporządzenia Ministrów P. i H. oraz Skarbu z dn 15 11 47 r. przedsiębiorstwa przemysłowe prywatne podlegające obowiązkowi rejestracji mogą korzystać w wyjątkowych wypadkach z indywidualnych ulg w opłacie rejestracyjnej. Do udzielania ulg upoważniony jest Minister Przemysłu i Handlu przyczem ulga nie może przekraczać 50 proc. należnej opłaty.

Podania o przyznanie ulg należy składać za pośrednictwem właściwej Izby Przemysłowo-Handlowej względnie Rzemieślniczej. Do podania oprócz dowodów uzasadniających prośbę musi być załączone zaświadczenie Urzędu Skarbowego, że zeznany obrót przedsiębiorstwa za miesiąc styczeń do maja 47 r. został uznany za rzeczywisty i wobec czego nie miały miejsca domiary w trybie art. 126 dekretu o postępowaniu podatkowym. Nadto w podaniu należy podać wysokość ustalonego obrotu za miesiąc czerwiec 47 r. oraz wysokość opłaty rejestracyjnej. Należy zwrócić uwagę, że wniesienie podania o ulgę nie zwalnia zobowiązanego od uiszcze[illegible] pełnej opłaty rejestracyjnej. a [illegible]zie przyznania ulgi odpowiednia część opłaty zostanie zwrócona

Wszelkich informacji w sprawie ulg udziela Biuro Rejestracji Przemysłu Izby P. H. — Kraków, Dłu[illegible]

Mecz gimnastyczny

Orzegów (Śląsk) – Korona

(CJ) W Krakowie odbyły się bardzo interesujące zawody gimnastyczne pań i panów między Orzegowem ze Śląska a miejscową Koroną.

W konkurencji męskiej zwyciężył zespół Orzegowa w stosunku 234:230,9, w konkurencji pań zawodniczkom z Krakowa w stosunku 138,9:136,3.

W konkurencji męskiej najlepszym był Szlosarek (Śląsk) zdobywając 47,6 pkt. przed Kulikiem (Śląsk) i Paulem (Kraków).

Wśród pań najlepszą była mistrzyni Polski H. Rakoczy (Kraków), która była o klasę lepszą od pozostałych, zajmując pierwsze miejsce w konkurencji pań z 38,3 pkt. przed Stępińską (Kraków), 35,3 pkt. i Kulikową (Orzegów) 34,8 pkt.

Sędziowali ob. Daniel i ob. Kozioł z Krakowa oraz ob. Pietruszka i Szlosarek ze Śląska.

Zainteresowanie zawodami b. du[illegible]

Cracov a zwycięża Tarnovia

(P) Goszcząca w Tarnowie drużyna tenisa stołowego Cracovii rozegrała spotkanie z tamtejszym zespołem, rozstrzygając go na swoją korzyść w stosunku 9:0.

Zawodom przyglądała się nienotowana dotychczas ilość publiczności, która żywo oklaskiwała zwycięstwa Kow[illegible] (3), Mamczarczyka (3) oraz Zięby (3).

Nowy Sącz podokręgiem KOZTS-u

(P) Ostatnio odbyło się w Suchej doroczne walne zebranie Podokręgu Podhalańskiego w te[illegible]e stołowym — W zebraniu wzięli udział delegaci z N. Sącza, Zakopanego, Makowa i Suchej — którzy wybrali nowy zarząd w składzie: prezes ob. Ziobro K., wiceprezesi Skrzy[illegible]ek i Burnat, przewodniczący WG i D Skrzypek, sekretarz ob. Trojan, skarbnik ob. Piwowarski oraz członków zarządu.

Po zebraniu odbył się „turniej otwarcia", przynosząc w grze pojedynczej zwycięstwo Skrzypkowi (Halniak), podwójnej zaś grze parze Skupiński — Skrzypek (Halniak).

Zainteresowanie zawodami bardzo duże.

Suksesy

hokeistów czeskich w Anglii

... Mistrzowska drużyna Czechosłowacji w hokeju na lodzie LTC (Praga) odniosła nowy sukces podczas swego pobytu w Anglii, wygrywając zdecydowanie z reprezentacją Anglii w stosunku 9:3 (0:1, 3:0, 6:2). Jest to zarazem drugi występ i powtórne zwycięstwo [illegible]eistów czechosłowackich.

Z nowości wydawniczych

Nakładem ruchliwego wydawnictwa „Księgarnia Powszechna" w Krakowie ukazało się na półkach księgarskich drugie wydanie (tom I) znanego u nas przed wojną i cenionego dzieła „Wzory umów" dra Artura Glasnera w opracowaniu adwokata Mariana Kamieńskiego i notariusza Ignacego Janusza Weissa z uwzględnieniem nowego ustawodawstwa.

Pożyteczne to wydawnictwo zawiera w części pierwszej, która właśnie ukazała się, wzory umów i innych aktów prawnych z dziedziny prawa handlowego i cywilnego oraz zakresu prawa o spółdzielniach i notariacie. Wzory opracowane są jasno poprawnie i przejrzyście, oraz zaopatrzone są w liczne uwagi i pouczające komentarze. Z powodu tych zalet stać się winny nieodzownym podręcznikiem dla tych wszystkich, którzy pracują w praktycznych zawodach prawniczych lub też bezpośrednio uczestniczą w obrocie prawnym i handlowym.

Drugi tom tego ze wszech miar na polecenie zasługującego wydawnictwa zawierać będzie opracowanie dla potrzeb prawa rzeczowego, hipotecznego, osobowego, rodzinnego, majątkowego, małżeńskiego i spadkowego

* * *

(Lak) Wyszedł czwarty numer „Taternika", zawierający bogaty materiał informacyjny, dotyczący polskiej wyprawy alpejskiej ubiegłego sezonu. Numer ten jest bogato i pięknie ilustrowany.

* * *

Polskie Towarzystwo Tatrzańskie przygotowuje cykl popularnych wydawnictw, które mają wprowadzić szerokie masy w turystykę. Jako pierwszy ukaże się „Informator Turystyczny" następnie Poradnik dla wczasowiczów: „Jak uprawiać turystykę" oraz kilka broszur orientujących turystów w terenach turystycznych i niebezpieczeństwach, jakie grożą nieuświadomionym turystom.

Kursy narciarskie OM TUR

W Domu PPS w Krakowie odbyło się przy licznym udziale członków (ponad 120 osób) zebranie organizacyjne Sekcji Narciarskiej utworzonej przez Wydz. Sportowy Woj. Kom OM TUR w Krakowie.

Na zebraniu, które prowadził kierownik Wydz. Sportowego WK OM TUR tow Rzymek L. ustalono podział na grupy szkoleniowe oraz termin rozpoczęcia wykładów teoretycznych na dzień 15. 12 . 1947 w krakowskim Domu PPS Rynek Główny sala nr 16.

Celem umożliwienia korzystania z Kursów później kończącym pracę członkom, ustalono dwie serie wykładów a to: o godzinie 18 i 20.

Na zakończenie wywiązała się żywa dyskusja w której omawiano sprawę kursów w Ośrodkach Szkolnych (Zakopane, Karpacz i inne) kwestie sprzętu sportowego i inne szczegóły techniczne.

Liczny udział zebranych i żywa dyskusja świadczą o dużym zainteresowaniu tym pięknym sportem wśród młodzieży szkolnej i robotniczej.

RADIO

wtorek, 16. grudnia 1947 r.

[illegible]0 — Sygnał, 8.20 — Informacje 10.40 — Audycja Ministerstwa O[illegible]iaty; 12.20 — „Z mikrofonem po kraju"; 12.30 — Muzyka obiadowa [illegible] — „Tańce w różnych krajach"; [illegible] — Słuchowisko pt „Kalosze szczęścia" 16.35 — „Strzały na ul Długiej" słuchowisko, 17.40 — „Gе[illegible]a muzyczna" 18.00 — wykład doc. dra Bolesława Skarżyńskiego pt. „Laboratoria chemiczne organizmu". 19.00 — „Budujemy mosty" montaż dźwiękowy; 19.10 — „Z zagadnień wiejskich"; 19.30 — Utwory fortepianowe; 20.50 — „Gawędy rybackie"; 21.00 — Koncert (skrzypce).

ŁKS (Łódź) - Cracovia 9:7

(CJ) Drużynowy mistrz Polski w boksie ŁKS z Łodzi zwyciężył w towarzyskim spotkaniu Cracovię. Łodzianie przewyższali zawodników Cracovii kondycją, techniką i siłą ciosu, natomiast zawodników Cracovii cechowała duża ambicja i chęć walki.

Wyniki poszczególnych walk były następujące:

Waga musza I: Różycki (ŁKS) zwyciężył zdecydowanie na punkty ambitnie walczącego Kronickiego.

Waga musza II: Kamiński (mistrz Łodzi) po nieczystej walce (bicie głową i trzymanie) wygrywa na punkty w walce z Przybyłowiczem.

Waga kogucia: Popielaty (mistrz Łodzi) po wyrównanej walce zwyciężył minimalnie na punkty doskonale zapowiadającego się Przybylskiego.

Waga piórkowa: Pawlak (ŁKS) przegrywa na punkty z doskonale walczącym Dwernickim. Dwernicki jest to młody bokser, po którym w przyszłości możemy się wiele spodziewać

Waga lekka: Konicki (ŁKS) przegrał w pierwszej rundzie przez ko. ze Szczerbowskim. Szczerbowski od razu ruszył do huraganowego ataku i z miejsca zdemolował przeciwnika.

Waga półśrednia: Olejnik (mistrz Polski) wygrywa wysoko na punkty z ambitnie walczącym Słysiałem. Olejnik wyraźnie oszczędzał Słysiała za co zyskał sobie u publiczności uznanie.

Waga średnia: Wieczorek (ŁKS) przegrywa w pierwszej rundzie przez t. ko. z Rapaczem II.

Waga półciężka: Kosiński (ŁKS) nie rozstrzygnął walki z chaotycznie walczącym Bierdelem.

Sędziowali ob. Moskal z Krakowa na ringu, natomiast ob. Słaby (Łódź) ob. Winiarski (Kraków) i ob. Mikołajczyk (Kraków) na punkty.

Zainteresowanie zawodami b. [illegible]

„ZGADNIJ KTO WYGRA” ?!

Tym razem „angielskie“ kłopoty

KATOWICE — ostatnie wypłaty totalizatora nie wzbogaciły zbyt nio zwycięzców. Wyniki spotkań można było na ogół łatwo odgadnąć a oprócz tego rozgrywki ligi koszykowej stwarzały pewnego rodzaju handic-p, ponieważ w spotkaniach tych odpadały możliwości remisow.

Zwycięzcy, którzy trafnie wytypowali wszystkie wyniki otrzymali zaledwie po 200 zł. Szansa zwycięstwa była więc wielka, ale nie przynosiła spodziewanej nagrody. PKOL postanowił przeto zreformować nieco swój kupon i, zamieszczać w nim spotkania, których wyniki trudnej będzie odgadnąć. Wpłynie to na pewno na większe zainteresowanie totalizatorem i spowoduje, że wygrane będą znów sięgały setek tysięcy złotych.

Największą zmorą grających będzie chyba liga angielska. Niestety nie znamy tak dobrze klubów [illegible] ligi, aby nieomylnie przewidywać ich szanse w poszczególnych spotkaniach. Każdy jednak pilny obserwator międzynarodowych wydarzeń piłkarskich potrafi jako tako trafnie ocenić klasę, szanse i walory niektórych bardziej znanych klubów, a do tych ligowe zespoły angielskie z całą pewnością należą.

Rozpocznijmy przeto badanie kuponu nr. 8.

A więc z pierwszą pozycją nie mamy żadnego kłopotu. Mecz piłkarski **Warszawa - Śląsk** został odwołany. Nie potrzebujemy „bawić się” przeto w typowanie.

Spotkanie **Batory — Tęcza** nie należy także do trudnych zagadnień. Mistrz Śląska jest murowanym faworytem.

Trudniej już odgadnąć wynik spotkania **ŁKS — Radomiak**. Wydaje nam się jednak że mistrz Polski powinien przejść przez tą drugą zaporę. Na wszelki wypadek jednak w drugiej kolumnie wypisujemy remis. Dla sceptyków pozostaje trzecia kolumna w której mogą postawić na Radomiaka. Pierwsza myśl jest jednak najlepsza i podstawmy ra-[illegible]

MKS Gdynia walczy z **ZWM Zryw Świętochłowice.** Zespół świętochłowicki [illegible] wego pięściarza Rademachera. Bombardierzy z Gdyni powinni odnieść bezapelacyjne zwycięstwo. Postawimy przeto trzy razy jedynkę.

Na tym kończą się strapienia z totoksem.

Następną pozycją to mecz piłkarski **ŁKS II — Boruta Zgierz.** ŁKS wystąpi na pewno wzmocniony kilkoma graczami pierwszej drużyny i z Borutą powinien gładko się uporać.

Dalej następują trzy spotkania o mistrzostwo ligi koszykowej. W Warszawie AZS gra z KKS-em Poznań. Mistrz Polski aczkolwiek osłabiony szeregiem graczy, którzy w roku ub. zdobyli dla drużyny warszawskiej ten tytuł jest nadal groźnym zespołem i kolejarze poznańscy powinni spotkanie przegrać. Ponieważ nie jest to jednak rzecz absolutnie pewna, więc w drugiej kolumnie postawimy na poznaniaków. Doskonała YMCA gra u siebie z Wartą. Warciarze spisują się do chwili obecnej doskonale ,ale w Łodzi powinni ponieść pierwszą porażkę z kandydatem na mistrza Polski. Stawiamy więc na YMCA.

Druga **YMCA z Gdańska** gra w Krakowie z **Wisłą**. I w tym wypadku gospodarze są faworytami.

A teraz czeka nas najtrudniejsze zadanie. Cztery mecze o mistrzostwo ligi angielskiej. W pierwszym meczu walczą **Wolverhampton** (zna[illegible] **Manchester City.** Wolverhampton znajmuje 8 miejsce w tabeli, a Manchester dziewiąte. Wolverhampton wydaje się być wiekszym faworytem i ma więcej szans na zwycięstwo, ale wobec równej klasy obydwu zespołów wszystko jest możliwe. Trzeba będzie przeto wykorzystać wszystkie trzy rubryki na wszystkie trzy możliwości.

W drugim grają **Chelsea i Blackpool.** Mecz odbędzie się na [illegible] Chelsea. Blackpool poniósł os[illegible] porażkę z Prestonem, a Chelsea wygrała z Portsmouth. Typujemy na zwycięzcę Chelsee.

Huddersfield zmierzy się z **Derby County.** Derby, klub który jeszcze przed rokiem odnosił największe sukcesy przeżywa obecnie znaczny spadek formy i Huddersfield jest zdecydowanym faworytem.

Ostatnia wreszcie pozycja kuponu to mecz **Sheff[ield] — Charlton.** Charlton zajmuje nieco lepszą pozycję w tabeli, ale ponieważ zagra na obcym boisku, co w Anglii ma dość poważne znaczenie na zwycięzcę Sheffield. Należy się jednak w następnej rubryce zaasekurować remisem.

Na tym się kończą zagadki sportowe kuponu nr. 8. Już w poniedziałek będziemy się mogli przekonać, czy kluby angielskie nie zawiodą nas i będą chciały osiągać takie rezultaty jakie my przewidzieliśmy.

OMTUR — WYCHOWUJE NOWEGO CZŁOWIEKA.

Śląsk - Poznań 129:68

BYTOM — Na pływalni miejskiej w obecności ponad 1.000 widzów [illegible] prezentacja pływacka Śląska pokonała pewnie pływaków z Poznania 129.68.

Poznań wystąpił w rezerwowym[illegible] to też zawody miały przebieg nieciekawy, ze względu na dużą różnicę poziomu obydwu drużyn.

Wyniki techniczne przedstawiają się jak niżej:

Mężczyźni — 100 m. dow. Ramola (Śl.) 1,05,2. Fudala (P) 1.07.5.

100 m klas. Sołtysek (Śl.) 1.19.9, Cichoński (P) 1.20,9.

100 m grzb. Wąs (Śl.) 1.17,5, Langer (Śl.) 1.20,2.

Sztafety: 4x100 m klas. Śląsk 5.38 Poznań 6.05,9. — 3x100 m zm. Śląsk 3.51,2, Poznań 4.24,4. — 5x33 m dow. Śląsk 1.35,4. — Poznań 1 40. -4x200 m dow. Śląsk 10 40,4, Poznań 11.36,5 —

Kobiety — 100 m dow. Bemówna Śl. 1.25,2. Liszka Śl. 1.24,[illegible]

100 m klas. Kaletowa 1.35,6 Śl., Bemówna 1.37,5 Śl Bemówna 1.37,5 Śl.

100 m. grzb. Szymikówna 1.37,5. Niedzielowna 1.38,8.

Sztafety: 4x100 m klas. Śląsk 6.55,5 Poznań 7.23,1 — 3x100 m zm. Śląsk 4.51,2, Poznań 5.25.4.

Piłka wodna — Śląsk Poznań 8:1 (4:0).

Gra pod znakiem stałej przewagi waterpolistów śląskich, dla których bramki zdobyli: Kulawik 5, Zemer 2 [illegible]

Dla Poznania — Jaworski.

Mistrzostwa juniorów w Zagłębiu

Wczoraj na boisku w Będzinie odbył się finałowy mecz o mistrzostwo juniorów Zagłębia pomiędzy Sarmacją a AKS Niwka. Było to spotkanie leaderów dwóch grup. Mecz zakończył się po niezwykle ciekawej grze zwycięstwem Sarmacji 6:2 (2:2)

Pierwsza faza gry należy do AKS-u, który zdobywa prowadzenie z dalekiego strzału środkowego napastnika. W kilka minut później wynik podwyższa lewoskrzydłowy do 2.0. Mimo utraty dwóch bramek Sarmacja nie rezygnuje z walki, a przeciwnie narzuca ostre tempo. Pod koniec pierwszej połowy Sarmacja zdołała wyrównać ze strzałów Kowalczyka i Jantona.

Po przerwie AKS opadł na siłach, a inicjatywę gry przejmuje całkowicie Sarmacja, której udaje się podwyższyć wynik do 6:2.

Dalsze bramki dla zwycięzców zdobyli: Lubas 2 i Jeziordy 2. Zawody prowadził sędzia Kurek — dobrze.

Rewanżowe spotkanie pomiędzy powyższymi zespołami odbędzie się w nadchodzącą niedzielę na boisku w Niwce.

Pierwszy krok bokserski śląskiego OZB w Bytomiu

W dniach 19, 20 i 21 b. m. odbędą się w Bytomiu wielkie zawody bokserskie p. n. „I Krok Bokserski” przy udziale ponad 150 zawodników całego okręgu śląskiego.

Turniej będzie się odbywał w sali Domu Kultury przy ul. Żeromskiego nr. 27 — początek codziennie o go-[illegible]

Waga i badanie lekarskie zawodników odbędzie się w dniu 19 b. m., o godz. 14, zaś w dniach następnych — półtorej godziny przed rozpoczę-[illegible]

Cały szereg instytucyj i firm zaofiarowało dla adeptów pięściarskich szereg pięknych i wartościowych nagród i tak np. Zarząd Okr. Zw. Zaw. Prac. Budowlanych dla najlepszego zawodnika turnieju — 14-dniowy pobyt w domu wypoczynkowym wraz z kursem narciarskim, firma Jan i Bolesław Kosmowscy — paczki żywnościowe itd.

Śląski OZB przygotował dla zwycięsców piękne dyplomy i upominki.

TAK trzeba była typować żeby wygrać

Włochy — Czechosłowacja 3:1
Częstochowa — Rzeszów 9:7
Batory — Odra 13:3
Grochów — Warta 9:7
LKS (Wrocław) — Radomiak 5:11.
Milicyjny (K-ce) — Concordia 1:1
Warta — YMCA (Gdańsk) 51:41
TUR (Łódź) — AZS Kraków 23:22
KKS (Poznań) — YMCA (Gdańsk) 46:39
AZS W-wa — Wisła 52:50
Sparta (Praha) — AZS W-wa 88:27
Śląsk — Poznań 44:21

Ping-pongiści OMTUR z Janowa pokonali kolegów z Szopienic 5:4

W meczu tenisa stołowego OMTUR-owcy Janowa pokonali bratni, zespół z Szopienic po zaciętej walce 5:4, uzyskując pkty przez braci Kliniczoków: dla pokonanych pkty zdobyli: Konieczko — 2. Doktor — 1 i Zielesko — 1.

Druk Drukarnia „Wiedza” Nr. 5. w Chorzo[illegible]

Sąd [illegible] dnia 11 grudnia 1947 r. [illegible]gn. I. 2. Zg. 415/47.

Zarządzenie ogłoszenia o wszczęciu postępowania o stwierdzenie zgonu.

1) Ezryl Karmiol syn Moszka i Wity z Franków ur. dnia 1. VII. 1902 w Pińczowie zam. w Krakowie ul Sokolska 9 — miał zginąć dnia 5 marca 1943 r. o godz. 8 w okolicy Wiślicy.

2) Mimia Karmiol z Oksenhendlerów córka Icka i Kaj-[illegible] w Wiślicy zam w Krakowie ul. Sokolska 9.

3) [illegible] Iksenhendler syn Jakuba Nusyma i Goldy z Abramowiczów ur. 27. 5. 1878 w Topoli, zam. w Krakowie ul. Sokolska 9.

4) Frymeta Czarna z Oksenhendlerów c. Jakuba i Gołdy z Abramowiczów ur. w 1884 w Topoli zam. w Krakowie ul. Sokolska 9.

5) Szymon Juśkiewicz, syn Chmila i Chęci z Oksenhendlerów ur. w 1902 w Wiślicy zam. w Krakowie ul. Sokolska 9 .

6) Chęcia Juśkiewicz z Oksenhendlerów córka Jakuba Nusyma i Goldy z Abramowiczów ur. w 1882 w Topoli [illegible] Krakowie ul. Sokolska 9.

mieli zginąć dnia 14 marca 1943 r. na placu Zgody w [illegible]

Gdy wobec tego jest prawdopodobne, że wymienieni po[illegible] wniosek Marii Moryles zam w Gliwicach Plac Piastów [illegible] m. 3. postępowanie o stwierdzenie zgonu a zarazem ogł[illegible] szenia udzielono Sąd wiadomości o zaginionych. Po u-[illegible] tego terminu i po przeprowadz[illegible] Sąd orzeknie [illegible]